

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

MAI SZAMUNK 5 CENT.

VI. Évfolyam. 105. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., CHICAGO, Ill., PÉNTEK, 1909. DECEMBER 31-én.

VI. Year. No. 105.

Azuj év küszöbén.

"A BEVÁNDORLÓ" A HETEDIK ÉVFOLYAMBA LÉP.

Az év utolsó napján kedves köteleseget teljesítettünk, amikor olvasóinknak, hirdetőinknek, mindazoknak, akik terhes munkánkban segítségünkre voltak, hálás szívvel fakadó köszönetet mondunk. Kérjük őket, ragaszkodjanak hozzánk a jövőben is, és segítsenek bennünket abbéli törekvésünkben, hogy Amerika magyarságának mindig jó, szókimondó, minden irányban független újságot adhassunk.

Mert büszkeségünket az képezi, hogy eddig ilyen újságot adtunk olvasóink kezébe. A Bevándorló sohasem habozott, mikor a magyarság érdekeit érintő kérdésekben állást kellett foglalni. Kimondtuk az igazat mindig, ha mindjárt tisztában voltunk azzal, hogy az igazmondást mivel szokták honorálni. Mindig azok mellé álltunk, akiknek igazát sértették és küzdöttünk érdeükben, tekintet nélkül arra, hogy állásfoglalásunkért üldösköbe vesznek bennünket is.

Örömmel tettük, azzal az örömmel, mely a kötelesegteljesítés egyedüli jutalma.

S most, hogy lapunk létezésének hetedik évfolyamába lép, meghétszerezedett erővel fogjuk szolgálni azokat a cizelokat, amelyeket a Bevándorló megalapításánál magunk elé tűztünk.

Mi szeretjük a hivatásunkat a velejáró tövisekkel együtt. Az újságírás mesterségére Bismarck, a vaskeleti német kanzellár valamikor azt mondotta, hogy csak azok folytatják, akik pályát tévesztettek. Meglehet, hogy ez valamikor úgy volt. De ma nemcsak tehetségesnek kell lenni az újságírónak, hanem képzetnek is. És mindenekfelett szorgalmasnak. Szemmel kell kísérnie mindent, ha híven és becsületesen akarja kiszolgálni az olvasóit. Fokozottabb mértékben áll ez a magyar újságíróról Amerikában. A határlan magyarok, akiket a kenyérrhiány kergetett ki szülőfalujaikból s akik itt szétszórtan élve, elcsenevezésedének a föld gyomrában, vagy a kohók körül, honfitársaikkal, hazájukkal, a világgal egyedül a magyar újság révén vannak összeköttetésben. Elméjük, lelkük, szívük csak azt ismeri, amit az újságíró plántál abba. Ő formálja a gondolatát, ő élesztgeti szívében a szeretetet, ő támogatja nehéz munkájában, ő óvja meg az eleségedéstől.

Nagy felelősséggel jár az újságírónak ezen munkája, de Istennek tetszőbb, nemesebb, az emberi lelket kielégítőbb munka nem létezik. S mi szívünknek minden melegével végezzük ezt a munkát. Testi szeméinkkel nem látjuk ugyan munkánk eredményét, de lelki szemünkkel látjuk a bányatelepeken szétzúrt magyarokat, amint magukba szívják azt, amit mi értettük és érdeükben papírra vetünk.

Magunk számára csak azért esedezünk az emberi sorsok intézőjéhez, adassék meg nekünk, hogy ezt a munkát még sokáig végezhessük. S ha egyszer kiesik kezünkől a toll, azzal a büszke tudattal fogjuk lezárhatni szeméinket, hogy leg-

jobb tudásunk szerint teljesítettük kötelesegtünket, a legszentebb köteleseget. Új év küszöbén állunk. Higgyék el olvasóink, hogy mi a megújuló esztendőben a régi szeretettel fogunk érdeklődni munkálkodni. S ha az olvasók is a régi szeretettel és hűséggel fognak irányunkban viselkedni, a mi új esztendőnknek boldogságát nem zavarhatja meg semmi.

Singer Mihály.

Justh Bécsben.

Lukács vállalkozása meghiúsult.

Mindazok pesszimizmusa, — akik a magyar politikai válság ügyét sötét szemmel nézik, — ismét beigazolást nyert. Lukács László volt pénzügyminiszter, akit a király kabinetalkötésével megbízott, s aki a megbízást elvállalta, — vállalkozása is meghiúsult. A Justh-csoporttal folytatott tárgyalásai eredménytelenek maradtak.

Ujabb fordulatot jelent az a hír, hogy Justh Gyula volt képviselőházi elnököt a király Bécsbe meghívta, hogy vele a helyze-tről tanácskozzék. Általános vélemény szerint a körülmények olyanok, hogy a Justh-párt hozzájárulása nélkül a helyzet megoldása lehetetlen. Justh pártja, — mely több mint száz tagot számlál, — minden parlamenti tevékenységet megbénítani képes.

Véres politikai párbaj.

A Magyarországon uralkodó feszült politikai helyzet napról-napra újabb személyi iszlódásokat vet felszínre. Legutóbb Laehne és Béla képviselők között heves összehúzóalkozás történt, melynek következménye az lett, hogy a felek súlyos természetű kardpárbajt vívtak egymással. A párbajnak véres kimenetele lett, amennyiben Laehne súlyosan megsebesült.

Különös karrier.

Lincoln egyik gyilkosát kineveztek szenátornak.

A szövetségi kormány valamikor tízezer dollár jutalmat tűzött ki a fejére James Gordonnak, akit most McLaurin utóául szenátornak kineveztek. Gordon annak idején azzal vádolták, hogy részt vett abban az összeesküvésben, mely Lincoln elnök meggyilkoltatását eredményezte.

A polgárháború ideje alatt Gordon szoros barátságot tartott fenn Booth-tal, aki a gyilkos tettet végrehajtotta, s a hatóságok körözölvelettel boesáították ki ellene, melyben 10.000 dollár jutalmat tűztek ki fejére.

Gordon akkor Canadába szökött, hol

több évig maradt, majd midőn a vád el-éült, visszatért az Egyesült Államokba, hol politikai befolyásra tett szert tevékenységével.

Válság Torokországban.

A török kormány lemondott.

Törökországban, mely csak nemrég lépett az alkotmányos országok sorába, kormányválság van. Hilma pasha nagyvezér lemondott állásáról, s az egész minisztérium követte példáját. A lemondás közvetlen okát nem tudják, de az tény, hogy a képviselőházban többször tetek kísérletet a kormány megbuktatására.

Azt hiszik, hogy az ifjú törökök pártjának vezetősége határozta el a kormányváltást, mert kiderült, hogy Kiamil pasha, az előbbi nagyvezér ellen felmerült vádak, melyek lemondását előidézték, igazságtalanok voltak, s most a párt őt vissza akarja helyezni előbbi állásába. Hilma pasha visszavonulása mindenesetre a kabinet újjászervezését jelenti.

A posta bajai.

Az amerikai posta és az újságszállítás.

Az Egyesült Államok postája nagy zavarokkal küzd. Deficitje évről-évre növekszik. Mindaddig, míg a deficit csak pár millió dollárt tett ki évente, nem igen fordítottak rá figyelmet. De midőn a deficit 908-ban tíz millióra, végre 1909-ben tizenhét millió dollárra rugott fel, elhatározta magát a postaiügyi minisztérium, hogy kikutatja a baj forrását.

Hitecheok postaiügyi államtitkár a megindított vizsgálat eredményéről jelentést adott ki, melynek főbb vonásai a következők tartalmazzák:

"A vizsgálatok azt a meggyőződést éltették meg bennünk, hogy a posta veszteségét a hírlapok és folyóiratok túlságos olcsó szállítása, s a vidéki kézbesítés okozza. A hírlapok szállítására a posta mindig ráfizetett. A veszteség, amit a hírlapok okoztak, évről-évre növekedett; hasonlóképpen áll a dolog a vidéki kézbesítéssel is."

Hitecheok két módot ajánl orvosszerűl. Az egyik, hogy folyóiratok után számítanak magasabb viltdíjat, mint hírlapok után, továbbá, hogy a postadíjszabást a rendeltetési hely, s a távolság után állapítsák meg. Ajánlja továbbá a posta újjászervezését, s a postatakaréképntár behozatalát.

Az Egyesült Államok postájának szolgálatában ez idő szelint 325.000 alkalmazott áll, akik a múlt évben 14.000.000.000 darab postaküldeményt kezeltek. A posta összes bevétele a múlt esztendőben 203.562.383.07 dollár volt, szemben a múlt évi 221.004.102.89 dollár kiadással.

Magunk részéről azt hisszük, hogy nem a szállítási díjak felemelésére, hanem jobb, üzletszerűbb vezetésre volna szüksége az amerikai postának a deficit leküzdésére. Az európai államok kisebb szállítási díjak mellett sem fizetnek rá a postára, amellet a szolgálat hasonlíthatatlannal jobb, mint az amerikai postáé. Egy másik oka a deficitnek a postaiügyi osztály saját beismerése szerint is az, hogy a vasutak nem lévén állami kezelés alatt, a posta a magántulajdonban levő vasutaknak túlmagas szállítási díjakat fizet. Ezekben a dolgokon kellene segíteni az irodalmi termékek szállításának megrádrigítása helyett.

Falakon kívül.

A MAGYAR POLITIKAI ÉLET AMERIKAI TÜKRE.

Az asztalon gúgyis üveg áll. Az asztal alatt egy részeg magyar fekszik. Hagyjuk a részegét és nézzünk az üveg alá.

Mi van a gúgyis üveg alatt? Annak a részeg embernek dicső politikai multja. Ez a részeg ember, a magyar országgyűlés képviselőházának elnöke volt. Magyarország első közigazgatási méltósága: spiritusz gyula.

Reggel besétált a képviselőházba és begúgyizott. Mikor begúgyizott, akkor rájongott ő az önálló bankért. Akkor összeharangozta az országgyűlést. Akkor tárgyalni akart mindenáron ez a spiritusz áron. Akkor kuruez volt ő. Akkor bömbölt Bécs felé. Akkor nem volt elég Kossuth neki Kossuth Ferencz. Akkor ő vigyázott a hazára!

És akkor egyszer kirugta maga alól a gyékényt. Kirugta az elnöki széket és rápoeskondiázott a Kossuth névre.

Igy lett spiritusz gyulából, ocsaki spiritusz gyula, így lett belőle: ellenzék.

Mikor pedig ellenzék lett ez a szeszlegény, egyszerre elfelejtett a hazára vigyázni. Elfelejtette, hogy ő egyszer Minden Áron volt és azt akarta, hogy a magyar országgyűlés tanácskozzon; hogy haragszik Bécsre; hogy sietni kék azzal az önálló bankkal; hogy az osztrák császár csak azért cizézziük olyan sokat Magyarországgal, mert le akarja késetni a bankosvonatról.

Mert akármilyen iszomgyerek is ez a gyula, mégis csak magyar politikus a gyöngyöm és tudnia kell, hogy az 1892. XX. törvényezik értelmében "ha az éremszereződést, annak lejártá előtt egy évvel a két szerződő fél (Magyarország és Ausztria) egyike sem mondaná fel, az egész évben továbbá tíz évre érvényben marad". Mégis csak tudnia kell, hogy ez a szerződés Magyarország és Ausztria között 1910-ben lejárt, tehát most 1909 december 31-ig kellett volna felmondani, különben másik tíz évre ismét csak fuccsa az önálló bank!

Hát pálinkás gyula tudta is ezt nagyon jól.

Mikor még elnök volt, egyre tanácskoznik akart, de azért nem tanácskozott, mert mondta: "megköt az elnöki szék". De mikor aztán ebura fakó lett, hát akkor nem kötötte már az elnöki szék. Ellenben madzagolta az országba bögött eskü: az önálló bank, a terminusra, 1911-re, se előbb egy órával, se később egy pillanattal.

Ezzel a madzaggal fojtogatta a Kossuth nevet, cibálta szét a nagy függetlenség pártot és eresztette le a gúgyit a kutba, hüteni. Ezzel a madzaggal fogja snapsz gyuzsi még felakasztani magát, ha a szesz hagyott benne még egy szemernyi orezapirító igazérzést.

Mert ismerkedett már az a nemzet sok mindenféle harambasával, volt a magyarok dolga Bathu tatár khán urtól kezdve, Karaffán, Haynaun, Fejérváryn és Kristóffin át sok mindenféle válogatott bitangszerzettel, de ilyen pasassal, ilyen boszantóan közönséges és hülye nemzetesalóval, mint ez a részeg ember, még nem, igazán nem!

Tapintat ide, tapintat oda!... Hát mi esoda pofa kell ahhoz, hogy egy részeg tót kiálljon a falu piacára és azt böggje Kossuth Ferencznek:

Te hagyjál, nem én téged.

Déliháb volt a hűséged!?

Hát azt hiszi az a szilvórium gyula,

hogy a magyar nemzet is olyan buta, mint a tót? Azt hiszi az a "gyomorkeserű" gyula, hogy nem látunk át a szítán!

Arról beszéljen, hogy tudotte-e az 1892. XX. törvényezikről? Arról beszéljen, hogy miért nem kiabált tüzet, árvizet, földrengést; miért nem szakadt belé, hogy ez a felmondas megtörténjék?

Ha igazán akarta volna a bankot, akkor ez lett volna a legkevesebb, amit érette megtehetett volna. De nem tette meg! Sőt hallgatott róla! Sőt már nem is kellett többé a tanácskozás sem, hogy más meg ne tehesse! Közben pedig az idő elhaladt és ő most már annyival inkább is ordíthatja az önálló bankot, mert már ugy is lehetlenség azt 1911-ig felállítani.

Hát most már minden józan magyar ember megítélheti, hogy mi ehhez a czeffe gyulához képest Bathu khán ur, Karaffa ur vagy Papakosza ur? Semmi, semmi! Ilyen hallatlan, vakmerő, szemérmetlen nemzetesalást még Magyarországon sem csináltak eddig! Ez non plus ultra!

De ez már sok! Elég volt és sok! Ezt a baromi tótót a nagylaki nem pofozták fel és nem rugták ki, amikor most már, — hogy az önálló banknak ugy is fusesa, a lehető legarezatlanabban így ajánlkozott fel Bécsnek: "de azért nem lehet mindent egyszerre"... Meg hogy: "megyek az ördöggel is, ha akármilyen gazdasági vívmányt hoz"...

Hát nem ezt mondta Kossuth Ferencz is? És ő mégis felrugott mindent, beleköpött a talba, mert az egész csak neki kellett!...

Mind világosabban kezd kibontakozni a megdöbbentő valóság, hogy: Justh Gyula Bécsrel szövetségelt a Kossuth-név elleni legaljasabb merényletre!...

Árbócz.

Hozományvadászország hercegek

A szerb király fiai Amerikában.

Washingtonban nagy feltűnést keltett azon, a napokban elterjedt hír, hogy a szerb király fiai nemokára Amerikába érkeznek, hogy itt sok pénzzel bíró feleséget keressenek. A hirt egy rejtélyes francia embernek a washingtoni társaságban való megjelenése előzte meg, akit a szerb hercegek ügynökének mondanak.

Az ügynököt azért küldték Amerikába, hogy nézzen szét a leendő amerikai királyok között, s tudakolja ki családíj-jukat, s vagyonni állapotukat. A washingtoni lányok között természetesen nem kis izgalmat keltett az ügynök megjelenése, a mendemonda szerint azonban a washingtoni leányok nem igen pályáznak Draga királynő sorsára.

Az ügynök jól el van látva pénzzel, melyet a Morgan & Harjes Co. párisi bankcég után húz. Ez a körülmény számos ajtót megnyitott előtte, honnan érdekes információkat szerezhetett uri megbízói számára.

Budapesti lakomák.

Budapesten a minap Éder Borbála nap-számosnő, Wolf Róza nap-számosnő és Erhard János nap-számosnő hirtelen rosszul lettek. A három öreg valamelyik hentes-től húst vásárolt és megetté. A hus romlott volt és ettől betegedtek meg. Mindhármat a Bethesda-kórházba vitték.

NEMETH JANOS

V. CSASZARI ÉS KIRALYI KONZULI ÜGYVIVŐ, A LEGREGSIBB ÉS LEGMEGBÍZHATÓBB PÉNEKÖLDŐ ÉS HAJJEGY-ELARUSÍTÓ BANKBANK AMERIKÁBAN, A HONFITÁRSÁK MINDEN NÉVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LELEKISMERETESN JAR EL ÉS EZÉRT MINDENKÉP TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZA FORDULJON. ARJESTERKEKERT, BOBITZKOKERT, ÉRT. VALAMINT MINDEN FELVILÁGOSÍTÁST ÉRJON É CZEMEN.

JOHN NEMETH, BANKER, 457 Washington St., New York N. Y

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

MAGYAR SZINMŰVÉSZET NEW YORKBAN. Vasárnap adták elő a Webster Hallban Csongrády István jutalomjátéka gyanánt Karacs Imre rendezése mellett Gézy Istvánnak háromfelvonásos népszínművét. "Az ördög mátkájá"-t s ugyanakkor bejelentették, hogy — ha csak vasárnapra is — feltámad itt a magyar színészet.

A Bevándorló-nak az amerikai magyar művészet istápolásában — mint minden magyar ügy szolgálatában — tradíciói és érdemei vannak; multunkhoz maradunk tehát hűek, midőn felelően eléjük megyünk az újra előretörő magyar Muzsának, hogy erős karral segítsük átbaladni a törtélen át göröngyén. Ez az erős kar pedig azt jelenti, hogy ösztönk legyünk hozzá, hogy nem hazudunk hízelve, éppen azért, mivel életét, sikerét kívánjuk és jövőjét akarjuk szolgálni.

Kerestük a támpontokat, amelyekkel segíteni lehetne itt a magyar színészet ügyét és kerestük az okokat, amelyek megmagyarázzák ennek tetszalott állapotát; és egyiket is, másikat is megjelöltük, hogy ha a lefolyt előadás pártatlan kritikájába becsatlakozunk.

Visszamenekve a vasárnap délutáni előadás külsőségeire, azonnal kínálkozik utmutatóul a visszamaradás egyik oka: a magyar közönség részvétele. Pedig ha tekintjük, hogy a részvételt nemzeti jellegünk, hogy ez az előadás egy törekvő színész sorscsúspáit volt hivatott ellensúlyozni: szinte fel nem foghatjuk ezt. A Webster Hall gyönyörű nagy terme bizony kongott és Heltai ritka sorok előtt hirdette, hogy egy lelkes kis művészegárda újra belekezd a szízfűzés munkába. Miért ez a részvétele?

Ódahaza elmaradt és harmadrangú városokban jó üzlet a színészet. New York kétszázézerenyi kulturizált magyarsága pedig nem élt egy időszaki magyar művészi vállalkozást sem? Miért?

A felelet, és azt hisszük, benne a megoldás is részben a kérdésben, részben nagyon közel mutatkozik. Hát azért, mert a new yorki kulturizált magyar közönség, eltekintve attól, hogy látogattja a nagy angol színházakat, eltekintve attól, hogy maga is bizonyos műkedvelői színvonallal rendelkezik: éppen kulturizáltágnál fogva követeli meg, hogy hivatásos színészek, a komoly művészet ismérveiben jelenjenek meg előtte. Megköveteli, hogy a művészet komolytágnak, a színpad kulturizáltágnak, legalább az elemi külsőségeiben szólaltassák meg előtte. Megköveteli az ő jogos követelésének minimumát: a theatralis illoict.

"Az ördög mátkájá"-ban pedig éppen azért forgásolódtak el Heltai Árpád,

Serly Etelka, Karacs Ilonka és Csongrády István határozottan értékes alakításai: mert az előadást nagyon primitív rendezés irányította. A hatás így rapszodikus tagoltságban foszlott széjjel. Heltai Árpád megragadóan humoros Híros Firtos Están volt, Serly Etelka Bariczája elbájosította és elbűvölte a hallgatóságot, Karacs Ilonka öntudatos egyéni játéka jogos reményeket ébresztett, Csongrády István nélkülözhetetlen tényezőnek bizonyult; mindegyik tapsra, elismerésre ragadta külön-külön a közönséget: de ezek a tapsok valahogy szétszakadtak, nem folytak össze egy egységes, összefüggően bensőséges siker közérzésében. A közönség elhátározta bizonyára, hogy Serly Etelkát, Heltai Árpádot stb ezután is látni akarja, és keresni fogja, ha alkalom kínálkozik, de hogy azt az összességet viszonlása, ez az érzés néma maradt. Már pedig, hogy végre egyszer itt gyökeret eresztessen a mi drága kultúránk, hát ehhez, az összekötés hódítására van első sorban szükség!

A new yorki magyar közönséget már sok ilyen esalódás érthette és hogy mégis bár annyian megjelentek a Munza hívó szavára, hogy ott a szeretetnek, az elnézésnek, a jóakaratra olyan pazar jeleiket szolgáltatott: mindebben egy nagy intelem rejlik művészeink számára.

Alljanak össze, forrjanak össze, tanuljanak össze, csak KÉT komoly, művészi sikerre! Válasszák ki maguk közül a leg-hivatottabbat, rendeljék magukat alá teljesen az ő vezetésnek, dolgozzanak meg egy darabot művészi színvonalon, teljesítse mindenkét a maga kötelesség-ösztályrészt és meg fogják látni, hogy esodák-esodájára valósal meg édes álmuk: életnedves, mely gyökereket fog ereszteni a new yorki magyar színészet ügyé!

Az igazi művészetnek minden tőknél és minden reklámnál hatékonyabb vonzóereje van! Az amerikai magyar sajtó eddig is mellettük volt, (bár egy-egy öszinte szó, mindennél jobban segít) és ezután is mellőljük fog teljes erejével állani. Minden magyar ember egy szívvel, egy lélekkel kívánja az ő életüket, hát tegyék meg az első komoly lépést, biztassák életre ezt a sok szunnyadó erőforrást!

Eppén ez "Az ördög mátkájá"-t bizonyította be, hogy eddig csupán a tetterős akarati hiányzott náluk erre. Mert Serly Etelka Istentől teremtett vérbeli művésznő. Ugy ugyan a deszkákon, mint a gondolat ihletése, ugy esiesereg mint egy bohóka dal, ugy táncol, mint egy redivivus Terpsichore. Heltai Árpád olyan erős művészi egyéniség, hogy még egy budapesti színháznak is tengelye lehetne. Karacs Ilonka annyira kifejező színművészetet visz a színpadra, hogy még csak a tökéletestője, a kovásza, az erélyes rendezője

hiányzik. Csongrády István kiforrott ember. És a többiek is, akik "Az ördög mátkájá"-t oly nemes igyekvéssel segítették a siker felé, a többiek is — a körülmények között — csak elismerést érdemelhetnek. Mert csak a mester simitásai hiányoztak és ha majd ezek sem fognak hiányozni, akkor csak azt ajánlhatjuk, hogy ismételjék meg ezt a darabot. Majd úgy... majd annak a komoly és új munkának a bemutatóján.

NAPTÁRUNK UTNAK INDULT. Az 1910. évre szóló "Bevándorló Naptár"-t utnak indítottuk már azok számára, akiknek ehhez a szép és értékes könyvhöz joguk van. Bizonyára mindenki megörült neki, aki kézhez kapta. Sajnálattal nagy azoknak a száma is, akik nem rendezték hátraleköt tartozásukat s így ebben a gyönyörű karácsonyi és újévi ajándékban nem részesülhetnek.

Tisztelettel felkérjük tehát azokat, akik a Bevándorló továbbra is jártni akarják s a 232 oldalra terjedő képes naptárt is óhajtják, hogy a hátraleköt küldjék be azonnal s a naptár szállítási költsége fejében tíz centet. Ujjonnan belépő előfizetők is megkapják a naptárt, amíg a készlet tart. Minden pénzküldeményt ígyszándó: BEVANDORLO, 322 East 72 street, NEW YORK. A Bevándorló előfizetési ára egész évre New Yorkban négy dollár, vidéken három dollár.

BOROS JENŐ MEGINT A NYILVÁNOSSÁG ELŐTT. Régotha nem foglalkoztunk már Boros Buxbaum Jenő ural, aki tudvalegöl itt New Yorkban egy banknak az alelnöke, amelyet ugy hívnak hogy Magyar Amerikai Bank. Mikor Boros ur minden áron azt akarta elhíttetni az amerikai magyarsággal, hogy a fentvezett bank révén ő fogja megváltani s mikor költött mesékkel félre akarta vezetni a magyarságot, akkor foglalkoztunk Boros ural és kíméletlenül boncoltunk manipulációját. A költött beszék elnémultak, a magyarokat békében hagyták s így nekünk sem okunk, sem jogunk, sem kedvünk nem volt Boros urat a nyilvánosság elé állítani. Most azonban azt halljuk, hogy a derék bankesimálót egy szerződésközlő kifolyólag két perrel is megrohanták állítóltag azon az alapon, hogy egy ügylet megköttetésnél hamis állításokat kezeltak.

Ez persze merő ráfogás, mert Boros Buxbaum Jenő, aki valamikor azt állította magáról, hogy a magyar király kedvence, hogy magyar mágna, hogy vetemednék ilyen hitvány dologra. Nem, nem, az ilyen dolog távol áll Boros uraltól s a perek szerinté azt indultak meg, hogy kituskolják őt bankesimálói állásából. Milyen rosszak az emberek!

ELJEGYZÉS NEW YORKBAN. A tassi születési Balala Janka kisasszonyt, aki a new yorki magyar kolóniának egyik közzékelvett tagja, december 23-án eljegyezte magának a szinyérváraljai illetőségű Fehér Ferencz, egy derék new yorki iparos. Sok szerencsét kívánunk a szép frigyehez.

Advertisement for Karo Corn Syrup. It features an illustration of a man sitting at a table with a glass of syrup. Text includes: "KARO" AZ ORSZAG LEGKITUNŐB SZIRUPJA. — A MILLIOMOS EZT A SZIRUPOT HASZNALJA REGGELI SÜTEMÉNYÉHEZ. Ez a szirup látható a szegény ember asztalán s lünn a mezőn, ahol erős munkát végeznek. Karo kenyérre kenve kitünő. Mindenki élvezheti. Erös és tápláló. KERO CORN SYRUP. 10 cent egy nagy cén KERJE A GROCERESÉTÖL. Below the ad is an advertisement for LILIAM CREMET ES SZAPPANT by RÓTH SAMUEL-félet, located at 125 AVE. A, Cor. 8th Street, NEW YORK CITY.

Advertisement for Dr. S. GOLDMAN, EGYEDÜLI VALÓDI 6-HAZAI MAGYAR ORVOS. Located at 406 GRANT STREET, PITTSBURG, PA. Telephone: Bell 5430 Court. F. & A. 883 Main. The ad lists various ailments treated, including colds, coughs, and throat issues.

gü Fehér Ferencz, egy derék new yorki iparos. Sok szerencsét kívánunk a szép frigyehez. NEM KÉZBESITHETŐ MAGYAROSZÁGI LEVELEK A NEW YORKI FÓPOSTÁN. 74 Bartoky Anton, 95 Becker Jakob, 120 Berg Mrs. M., 194 Buesi John, 271 Chudovszky Johan, 357 Eiszler József, 385 Fandrich M., 413 Frenkel Malvin, 459 Folk Lawrence, 490 Gathy Mary, 588 Grossinger Irén, 658 Hedrich Misa Anna, 690 Hevesy Stephen, 725 Horváth Andrá, 743 Ivaniesik Viktória, 786 Junger Miss Elise, 794 Kádár Mrs. J., 859 Ke-

TÁRCZA.

HELYKERESÉS.

Írta: Tömörkény István.

Ha az ember szegényi sorban van, leginkább csak azzal tördöki, hogy miként állhessen meg. Csak ezt forgattja az elméjében. A halállal nem nagyon sok baja van. Ha meghalt, vége a világnak, valami sok sajnálkázása nincsen abban sem, ha el kell távoznia. Olykor vágyja is a távozást s fel-felsóhajt: kutya világ, mikor érem végeidet? Mert ha ideát sehogysom meg az élet, ha csupa dolog meg baj, egy lehet, odaát majd jobb lesz a világ. Oly sok van így meg egy odaátról. Menyegyi fényességek és boldogságok a lelkeknek. Mert a lélek megát ugys csak. A test itt marad. Elporlad. Mindegy neki, hogy hol válik porrá. Apráknit föld lesz belőle, mert onnan vétett. Ugyan a nagy és egyetlen igaz könyv mindig csak porról beszél, pedig a test nem aravaló, hogy por legyen belőle. A por elrepül és haszontalan dolog. Hanem igazság szerint nehéz és súlyos földek válnak a testekből, hogy új életeknek legyenek adói. A test lent van a mélységben, ott földesedik. A virág fönt van a föld tetején és a napon sütkérezik. El, fürdik a levegőben, napsugárban és játékos pillék möpködik körül. A virág a föld fölött ily illatos, kedves, de komoly gyökereit mélyen belenyúlak a földre és hat suknyiról mérgézik, hogy hat suknyira lent a föld alatt olyan föld van, amely ember volt valaha. Hát lemennek utána. A cse-rebogár is lemegy, de a cse-rebogár csak három suknyira viszi le a pajorját: ez az állat sokkal gyengébb, mint a virág. A virág leküldi a gyökerét egészen a test-hegyig, a gyökérszal behalad a koponya üreglyukán keresztül a földde vált ember földde vált eszevelejebe s onnan szállít élelmet föl tarka-barka virágjához. Így

szólnak egymásnak kaczagó élők és szótalan holtak, virágos napfény és sötét némaság így tartozódnak egymáshoz: nem mindegy-e vajjon, hogy holta után hol fekszik az ember s nem jobb-e, vajjon virágokkal tartani barátságot, akik gyökereikkel beleszólnak az embernek az eszébe, mint feküdni súlyos, fekete és szomorú kövek alatt?

Jaj, hát igen. Csak hogy a világban különféle módon gondolkoznak a koponyákban az eszek, amikor még nincsen bennük a virággyökér. Hivalkodások és büszkeségek tartózkodnak ott. Az emberek a haláluk után is ugy akarnak élni, mint amikor még meg nem haltak. Rendes, külön városban, uteczákban, ahol szám szerint vannak felosztva a telkek s mindenik halott olyan házat épített magának a telkén, amilyent akar. Némelyik nagy házat épít. A másik csak körülkerítettja a telket. Van, aki a követ is odaállíttatja s mielőtt még meghalt volna, gyakran kijár a holtak városába, nézni a helyét. Ilyen számú uton, meg ez a házászám. És e ház köfalára ki is van téve a tábla, hogy ki lakik benne, mint az élők városai-ban szokták ezt csinálni babák, fiskálisok s az emberi bajoknak egyéb doktorai.

Vizhánnyó Pál is gyakran forgatta e dolgokat elméjében, ha otthon a karosszékben üldögélt, ami egyébként gondolkozó-széknek is nevezetik. Csakugyan egy igaz, hogy az ilyen karosszék nem is való dologra, hanem tisztán csak arra való, hogy benne, két könyvken, emelkedjen az ember. Az asszony is mondta, bizonyos Sárý Zsuzsánna nevezettü, hogy hát csakugyan, ami igaz, az igaz.

—Mások is kintétek már magunknak a helyet. Itt az uteczában magában van legalább négy ház, amelyek kikeresete. —Ki? — kérdezte tünődve Pál. —Ki hát, — erősíti az asszony, — mert előrelátással vannak. Mert már mink is öregök vagyunk. Valamelyikünket a sors eltalál... —Isten kezében vagyunk. — mondja

meggyözödéssel Vizhánnyó. — Ha parancsolatja érkezik, utnak eredünk. Hát aztán?

Az asszony hallgat. De nézze, kend, ha én möghalok, kend még csak azután szaladgáljon sirhely után? Hát hova szalad kend? Azt se tudja kend, merre van az a hivatal, ahol váltani kell. Aztán drágább is olyankor.

Pál andalgásából fölúti a fejét.

—Ugyan? — kérdezi érdeklődve, — drágább?

—Biz? az drágább, — mondja a Zsuzsánna asszony. — Tudhatja kend, hogy ami sürgős, mindig drágább, mint a rá-éros.

Ez bizonyosan helyes érv, amit Pál is helybenhagy, mondván: —Hát az igaz. Okos embör nyáron vásárol téli eszimát.

Mire Zsuzsánna, látván, hogy Pál eszté helyes irányba terelte, szelíden feleli: —Hiszen én is csak ezt beszélöm.

Több szó ezuttal nem is esik a dologról, mert szomszédok tekintenek be, mint illik is vasárnap délután s mára terelődik a beszéd. De Pál a dologon most már gondolkodik olyankor is, amikor nem ül benne a gondolkodó székben. Valóban, a hely mégis csak darab föld. De olyan, amelyet valamikor igris-ugys csak meg kell venni. És számítani kellene a gyerekekre és az unokákra. Azok is férhessekre, ha rájuk kerül a sor. Mert az mindenkire rákerül, hogy ezt a helyet fölkeresni, ezen irányban csak némely hajós és halász a kivétel, ha halálukat a vízben lelik s rajta utaznak a tulsó világ felé. Odaérnek-e vajjon az ilyenek, a teremtséd a szókásuknak? Ez nem, ez nem való. Ez nem élet, az ilyen halál, mikor fiak és unokák keresve se találják, csak nézhetik a vizet, mely mindig jön s mindig megy, mert neki soha megállása nincsen.

Pál eddig, ha a földjére való haladtában a város szélén a temető mellett elhajtott, nem sok figyelemre méltatta a csendes helyet. Amugy sem valami nagyon

esendes, mert az ut tulsó oldalán tánc hely van; a halottak itt ünnepnapok éjfeleln az új és friss nóttákat hallgathatják. ha ugyan csakugyan feljárnak éjfélkor, a mi fölül teljes bizonyossággal eddig sem mit sem lehet tudni. De mostanában Pál nem bánja, ha ezen az uton lassabban kopozognak is a lovak, a kocsikulésból benéz a sirkövekre, a vasrások kerítésekre s a behorpadt sírokra, amelyek felett a korhadt kereszt ugy félre van csapva, mint idét mulató ember fején a kalap.

—Ej-haj, hát ilyen a világ, — gondolja Vizhánnyó Pál, — egyiknek igris esik, más-iknak másként esik: nines ebben okos embör.

Az elhagyott sírokat azonban, amelyek olyankor, mintha beomlott pusztai kopolyakutak volnának, nagyon meglátta; van eset rá, hogy velük is álmodik. Tépeldősei vannak. Nem olyan öreg ugyan még, hogy a halál szelét érezné, de a gondolatai ráterelődnek. Mégis, ha már eljön a halál, legjobb volna egy bizonyos helyen feküdni. A tulajdon földben, előre megváltott földben. Lehet, hogy a halál még messze van. De addig is ki lehetne járni olykor oda s nézni azt a földet.

—Ez az enyé. Ebben mi pihenünk majd, nem más.

Van az így. Lám itt a szomszéd utczában az Eleven Halothoz címzett bormérés gazdasszonya, özvegy Sári Szücs Vendelne már mikor régen megcsináltatta a halotti ruháját, szemfödélét, mindent, még a koporsóját is. A kamrában tartogatta. Mondják, hogy olykor fölúti az utolsó ut tusti ruháját s belefekszik a koporsóba. Nem neveti érte senki, komoly dolog ez.

—Élvezi benne magát, — mondják elgondolkozva az emberek. — Mindön atul van, hogy kinek micsodás a természet...

Vasárnap délután, mikor épp a fiu is otthon ebédel a feleségével, a Manecz(i) meg a Valér unokákkal, azt mondta a Vizhánnyó Pál —Fiam, majd foglál be a kocsiba.

—A kocsiba, apám? — kéri a fiu.

No, igen, mert ez szokatlan. Mert abban, hogy megemlékezéssel arról, hogy ünnepeket szentelj, a ló is bennefoglaltatik. A ló is dolgozott egész héten át, illő, hogy a pihenőnap neki is kidukáljon s vasárnap délutánra a béréslegény is el van eresztve, menjen vigadni arra a tánc helyre, ahova akar.

—Hát, — mondja kissé borongva, kis-sé derösen Vizhánnyó, — anyád már nagyon éri, hogy öreg, a halál jár a fejben fölöz.

—Csak tán nem, ödös szülőanyám? —Jó, jó, — neveti az öregasszony, — apád csak mőkázik. Csak éppen azt beszéltem neki, hogy a temetőben sirhelyet váltstunk magunknak, az egész családnak. Másoknak is van ilyen. Legalább ha az embör elhal, tudja, hogy hova temetik.

—Az, az, — hagyja rá Pál, — majd ki-mögünk a temetőbe, szót értünk a esöz-szel. Válasszuk ki együtt a helyet. Együ-vé tartozandók vagyunk ugy is. Majd aztán, ahogy a sors ründöli, egymás után ott is egymás mellé követközzünk.

A Pali fiu befog s mennek is nemskárán mind a hatan kifelé a temetőbe. A szösz-ház előtt megállnak, leszállnak, a lovak-ról az istrángot levetik (bár ugyan a kocsisafáról vetik le s a lóra hajtják, de hát ezt már így szokás mondani) s keresik a esözst.

Pálkőhöz érve, kérdezi is —Talán hely irányában? —Hát majd azt néznénk, — mondja Pál, — ha van. —No, az van, — neveti a esöz, — mert itt akármilyen nagy ur is valaki, csak kis helyre elfér.

A BEVÁNDORLO

Magyar bevándorló és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Magjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkesztő és kiadó: SINGER MAHALY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: NEW YORK. 322 EAST 72nd STREET. Telefonszám: Lenox 6766.

FIÓKÉPZÉSEK: Pittsburgh, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város és Kanada egész évre... \$4. Egyszerűsített Államok egész évre... \$3.00 Magyarország egész évre... \$5.

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by: MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 322 East 72nd St., New York. Telephone: Lenox 6766.

BRANCH OFFICES: Pittsburgh, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City and Canada, 1 year... \$4. For the United States, 1 year... \$3.00 For Hungary, 1 year... \$5.

Entered as second class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y. under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

Az évforduló alkalmából fogadják igen tisztelettel olvasóink és hirdetőink legjobb szerencselovagjainkat. Válgjon számkunkra a legközelebbi háromszázhatvanöt nap az örömmel mindmégannyi ünnepnapjává.

Ha azonban a jövőre gondol az ember, tekintsen vissza a multra is. Nekünk magyar újságíróknak, akik itt Amerikában hazafias kötelességet teljesítünk, nem csak jól visszatekinteni az elmúlt esztendőre. Azok a nagy remények, melyek a nemzeti kormány ügyvezetéséhez fűződtek, nemcsak hogy be nem váltódtak, de a nemzeti kormány alatt a magyar politikai viszonyok jobban elzültek, el-mérgesedtek, mint valaha.

Bécs tömör sorfalt képez, amely gögösen visszaveri a magyar nemzet törekvéseit. S a magyar nemzeti eszmék zászlóvivői meghasonlottak egymással és gyongyitva egymást, erőt adnak a magyar eszmék ellenségeinek.

Ilyen Magyarország helyzete az év utolsó napján. Vajjon az új évben kedvezőbb fordulat fog-e beállni? Vajjon a meghasonlott testvéreket a közös veszély közelebb fogja-e hozni egymáshoz? Vajjon azok, akik a közös haza sorsát intézik, meg fogják-e érteni, hogy esakis az erők egyesülésében rejlik a siker reménye? Adja az Ég, hogy megértsék. Adja az Ég, hogy valahára boldogabb esztendő köszöntson Magyarországra és a magyar nemzetre.

És hadd köszöntson valahára boldogabb esztendő Amerika magyarságára is. Hadd egyesüljön ez is valahára a testvériség jelében és vigye az érvényesülés útjára jogos törekvéseit és vágyait.

Mert itt is ellenséges áramlattal áll szemben a magyarság. Az idegengyűlölet hidrája magásra emeli fel a fejét. Magasabbra, mint valaha. Tekintélyünket, becsületünket akarja aláásni, és ezzel megelhetésünket. Ez ellen kell sorakozunk, tönörülünk. Egységben táborban erünk, tekintélyünk érvényesül. Ne felejtkezünk tehát meg az újesztendőben az Amerikai Magyar Szövetségről.

Sir az amerikai postaminiszter. A posta veszteséggel dolgozik. Szerinte fel kell emelni az újságok szállítási költségét. Ez is a bányákban dolgozó munkások ellen irányul. Nekik, akik föld alatt élnek, viszi el az újság a világgal való összeköttetést. Ezt az egyetlen kapcsolót akarják most megdrágitani. Minek a könyv, az újság a munkás kezébe? A tudatlant könnyebben lehet kizsákmányolni.

Gaynort, New York városának legutóbb megválasztott polgármesterét, a magyarok elárasztják levelekkel. Nagy örömet szerzett azonban neki az Amerikai Magyar Szövetség levele, amelyben a szövetség a magyarok halálját fejezi ki, a miért Gaynor polgármester annyira elismerőleg nyilatkozott róánk. Örülünk, hogy a szövetség titkárnak figyelmé kiterjed mindenre. Hadd kösse le hát a szövetség a mi figyelmünket is. Megérdemli. És érdekünk megköveteli.

AMERIKAI DOLGOK.

Carnegie balesete. Carnegie-t, a híres acélkirályt a napokban komoly baleset érte. Rendes napi sétáját végezte a new yorki Central Parkban, midőn a jéggel borított járdán eleszött, elesett, s térdét kifékezte. Ott feküdt tehetetlenül egy darabig, míg a park egy alkalmazottja észrevette, s kocsit hívott elő, mely hazaszállította. Eppen erre a napra Carnegie-nél nagy ebéd volt kintüve, melyre a kormányzó és a polgármester is meg voltak hívva. Az ebédet a baleset daczára is megtartották. Mig az ebéd folyt, Carnegie a ház egy másik részében levő szobájában feküdt. Állapota mindazonáltal nem veszélyes.

Véres harc a kínai negyedben. A new yorki kínai negyedben ismét kitört a harc, mely már régen folyik a különböző törzshöz tartozó kínaiak között. A 30 Pell Street alatt levő házban eddig el nem fogott kínaiak két honfitársukat agyonlőttek. Mindkét áldozat holtszeme tele van lyukgatra revolverlővésekkel; mindkettejüknek mosdójuk volt.

Visszaautasított örökség. Patrick Smith házmeester nemrég levelet kapott Írországból, melyben hivatalosan értesítették, hogy egy rokona 30.000 dollár vagyon hagyományozott reá. Az örökös azonban a vagyonot visszaautasította, mondván, hogy ő iszákos lett, s ezt a hajlamát legnagyobb kétségbeesés daczára sem tudja legyőzni, s így érzi, hogy a nagy vagyont bírtoka nem válna javára.

Bírói tárgyalás telefon útján. Geismar bíró uttörő munkát végzett a bírósákdás terén. A napokban dult nagy hóvihár miatt képtelen lévén brooklyni lakásáról a törvényszékre jönni, a kitűzött bünygyeket telefon útján tárgyalta le. A lakásán levő telefon útján felhívta a törvényszék, s megtudta, hogy hat ügy van tárgyalni való. Öt eset olyan felektől származott, akik karácsonyt túlságos vidámsággal ünnepelték meg, a hatodik valami utcai verekezés volt. A rendőr, aki a panaszt tette, a telefonba mondta el vádját és esküjét, s a vádlottak hasonló módon mondták el védekezésüket. A bíró ítéletét a telefon útján mondta ki. A szükséges iratokat az illető ügyekben másnap írta alá, midőn a bíróság épületében megjelent.

Alarcos lincselők. Canyon városban, Ore. az ottani fogházat öt alarcos ember felúrta, s a fogházból erőszakkal elvitte Orville Snydert, akit egy gyilkosság miatt tartanak fogva. Az öt alarcos a foglyot a szabadban egy fához kötözte, s agyonlőtte.

Megfagyott vadászok. Wildwood, N. J. közelében két jól öltözött vadászt találtak az erdőben megfagyva. Később megállapították, hogy az egyiket Ubrnak, a másikat McFarlandnak hívták.

Vasutasok nyugdíja. A Pennsylvania vasút philadelphiai osztályának mintegy 450 alkalmazottja kérvényt nyújtott be a társaság elnökéhez, melyben nyugdíjuk felemelését kéri. Az alkalmazottak hajlandók e célra fizetésük bizonyos százalékát feláldozni.

Tolvaj leány. Chicagóban egy olasz leány apjától hosszabb idő alatt 97.000 dollárt ellopott. A leány mindössze 17 éves, s egyik lábára nyomorék. Apja banküzletében dolgozott, s így jutott a pénzhez. A leányt letartóztatták.

Sikkasztó követségi tisztviselő. Washingtonból jelentik, hogy Frederik Faulkner, aki a pekingsi nagykövetséghez volt

beosztva, a követségi alaphoz tartozó nagyobb összegű pénz elikkasztása után megszökött. Az összeg mennyiségét nem közlik.

A volt clevelandi polgármester beteg. Tom L. Johnson, a clevelandiak népszerű polgármestere, akinek hivatali időzaka január 1-én jár le, igen beteg. Egészségi állapota már ezeltől egy évvel rosszra fordult. Amint kilép hivatalából, rögtön elutazik valahová, ahol hosszabb pihenőt fog venni. Hogy hová szándékozik menni, ezt nem akarja elárulni.

Kilencvenévesek ikrek. William és Samuel Muncy Babylomban, L. L. karácsony napján ülték meg kilencvenévesedik születésnapjukat. A Muncy-ak ikrek, s születésük óta ugyanazon a helyen éltek.

Munkáshalál Readingben. Readingben, Pa., a Metropolitan villamos társaság telepén öt munkás borzasztó halálát lelta egy kazánrobbanás következtében.

A robbanás olyan erős volt, hogy az öt ember testeit messze kidobta a kazánházból. Az egyik munkás teste egy nagy fa ágai között akadt meg. A szerencsétlenség okát a gyár felügyelője állítólag nem tudja megmagyarázni.

A részeg esküdtbírák.

A jégkirálynak le kell ülni a 15 esztendőt.

A törzstelenes törvény megsértése s különböző más visszaélések miatt 15 esztendőt fegyházra ítélték Charles W. Morset, a híres jégkirályt, aki több milliónyi vagyonnal bír. Morse ügyvédje az ítélet kimondása után a felsőbb bírósághoz fordult, melyben az ítélet megsemmisítését, s új tárgyalás elrendelését kérte azon az alapon, hogy az esküdték részeket voltak, midőn Morse ügyében az ítélet kimondották.

A megindított vizsgálat kiderítette, hogy az esküdtek a tanácskozás folyamata alatt tényleg bevettek abból, amit az alkoholizmus hívei szivertűsítőnek neveznek, de nem ittak oly mértékben, ami tanácskozási és mérlegelési képességüket befolyásolta volna, s ezen az alapon a bíróság az új tárgyalás iránti kérelmet elutasította.

A következtetés, melyet e határozatból levonni lehet, a következőkből áll:

- Az esküdtészeknek tizenkét emberből kell állnia, — mondja a törvény. — Az esküdtészeknek jogában van naponta körülbelül egy üveg italt meginni, — mondta ki a bíróság. — Tizennyolc adag ital van egy üvegben — mondta ki véleményét egy szakértő csapolegény. Tizennyolc a tizenkettővel megosztva, egyenlő másféllel.

Ennélfogva Hough bíró döntése szerint minden esküdtenk jogában áll naponta másfél pohár szeszes italt meginni s további kommentár fölösleges.

HUNFALVY HUGÓ HITES ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS, közjegyzői hivatal. Iroda a főpostával szemben. 231 BROADWAY, New York City.

Dr. P. SCOTT, MAGYAR FOGORVOS. Seaton Building, Uniontown, Pa. RENDEL naponta 9-től 12-ig, délutáni 1 óratól 5 óráig.

Dr. Farkas D. János, 315 Market St., McKeesport, Pa. Magyarországi és amerikai egyetemet végzett orvos, elvállal mindenféle betegségek gyógyítását. IRODAI ÓRAK: Dél előtt 9 óratól 11-ig. Délután 1 óratól 3-ig. Este 7 óratól 9 óráig. TELEFON: P. & A. 800.

Akar ön TISZTÁN, JÓL és KÖNNYEN borotválkozni? Star Safety Razor melynek, mint a közösleges borotvának, kovacsolt kése van, eszközi ezt. Próbálja meg. A LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB BOROTVÁK. Teljes felszerelés egy dollár 50 centtől 35 dollárig. KAPHATÓ MINDEN KERESKEDŐNÉL, VAGY POSTÁN KÜLDIK A PÉNZ ELŐZETES BEKÜLDÉSE MELETT. Kampfe Bros. 8 Reade Street, NEW YORK. Katalogust kívánatra ingyen.

A NAGYVILÁGBÓL.

Mérgezett csukor a postacsomagban. A párisi rendőrség letartóztatta egy ottani nagy áruház fiatal elárúsitónőjét, mert az több ezimre mérgezett csokoládét tartalmazó csomagokat küldött. A czimzettelnek csupán egyike kóstolta meg a küldeményt, s ez azonnal meghalt.

Francziország és a béke. A francia képviselőházban De Pressense képviselő meginterpellálta Pichon külügyminisztert aziránt, hogy ez miért nem fejt ki nagyobb tevékenységet a külügyi politika terén. Pichon válaszában feltárta az európai helyzetet, s azt a kijelentést tette, hogy a békekülötások Európában ma sokkal jobbak, mint valaha.

A szélhámos felfedező. A kopenhágai egyetem most foglalkozik a Cook ügyéről szóló második jelentése elkészítésével, melyet január közepén fog kiadni. Anynyi már most is kiszivárgott, hogy a vizsgálóbizottság nyomára jött Losse hajóskapitány mesterségesen gyártott bizonyítékaira is a Cook adataiban, melyeket Cook a hajóskapitánytól pénzért megrendelt. A második jelentés e hamis adatokkal részletesebben fog foglalkozni.

Kettős tragédia. A Prága-Bécs közötti vasutalt történt szerencsétlenség áldozatai között, — melyről már megemlékeztünk, — volt Hofrichter, a cziankális főhadnagy két rokona is, akik Bécsbe indultak a főhadnagyt fogságában meglátogatni, hogy számára karácsony alkalmából lehetőleg vig estét rendezzenek. Mindketten meg voltak győződve, hogy a szerencsétlen főhadnagy ártatlan az ellen emelt vádban, s azon voltak, hogy helyzetén lehetőleg könnyítsenek. A kettős tragédia folytán Hofrichter két legjobb támogatóját veszítette el.

Zionisták kongresszusa. Hamburgban most működik a zionisták nemzetközi kongresszusa, melynek folyamán több tag éles támadást intézett a mozgalom vezetősége ellen. Azt hangoztatták, hogy nincs a vezérek között egyetlen egy sem, aki képes lenne a zionizmus eszméje iránt a tömegek közt lelkesedést kelteni. Az amerikai delegátusok nem vettek részt a vitában.

Leopold hagyatéka. A brüsszeli törvényszék a napokban halgatta ki báró Goffinet-et, a volt belga király magántitkárárt annak magánvagyonára vonatkozólag. A titkár vallomása szerint a király magánvagyonára három millió és nyolcz millió dollár között ingadozik.

Tolsztojj állapota. Gróf Tolsztoj Leo, a híres író állapota nagy aggodalomra ad okot. Két nap óta állandóan heves lázban szenved. Moszkvából és Tulából híres orvosokat hívták a beteg ágya mellé.

Bryan Havannában. William J. Bryan, az amerikaiak demokrata elnökjelöltje jamaicai útjában Havannában is kiszállt. A havannai amerikai követség ebédet rendezett tisztelőre, melyen számos tekintélyes amerikai, s helyi nevezetesség megjelent.

Dreyfus utcazi verekezésben. Dreyfus Alfréd kapitány, akinek ügye tíz év előtt az egész világot foglalkoztatta, s aki jelenleg Dalstein tábornok, Páris katonai kormányzója tisztikarába van beosztva, az utczán találkozott M. Boerner-rel, egy a royalista pártához tartozó emberrel, akivel előbb szóváltásba, majd ökölharcba elegyedett.

Egyik fél sem szenvedett komolyabb sérülést, s a rendőrség nem látta szükségesnek a beavatkozást.

Az új király ellenzéke. A belga képviselőházban kedden tárgyalták az új király fizetését, melyet évi 3.300.000 frankban (\$660.000) állapítottak meg, ugyanabban az összegben, melyet Lipót király kapott. A szocialisták megkísérelték az összeg leszállítását, de sikertelenül. A szocialisták ismét nyilatkoztatták a köztársasági államformához való ragaszkodásukat, s azt indítványozták, hogy a királyi kastélyokat kórházakká alakítsák át. Ezenkívül követelték, hogy a királyi palotában levő tárgyakról leltárt készítsenek, nehogy a nemzeti tulajdont képező műtárgyakat elkötávetéjék, amint az Lipót király alatt megtörtént. A szocialisták összes indítványait a képviselőház elvetette.

Letartóztatott szélhámos. Londonban letartóztatták a párisi rendőrség megkeresésére egy Soledad Middleton nevű, állítólag Peruból származó hölgyet, aki néhány nappal ezelőt szökött Londonba a francia igazságszolgáltatás elől. Évek hossza sora óta nyílt szalonja volt a párisi Quartier de l'Europe-ban, ahol a francia főváros legelőkelőbb körei gyűltek össze az időnkint rendezett tánc- és egyéb mulatságokra. A szélhámos hölgy igen jól értett ahhoz, hogy vendégeinek esetleges pénzügyi zavarait kiismerje. Kölesönöket ajánlott fel nekik, de zálogul mindig nagyrértékű műtárgyakat vagy régiségeket követelt. Amikor az adósok ki akarták váltani a zálogba adott tulajdonait, akkor Middleton megtagadta ezt. Az így megszerolt előkelőségek végül is feljelentést tettek ellene.

Mi a különbség az osztrák és a magyar válság között? A Nemzeti Társaskörben a minap egy sarokban nagy általánosságban politikált egy olyan kis társaság, melynek minden egyes tagja egy-egy korifeusa volt a néhai szabadelvű pártnak. Nema politika napi eseményeiről beszélgettek, nem a Bécsből érkező hivatalos és félhivatalos híreket, meg ellenőrizhetetlen pletykákat vitatták meg, hanem a multba néztek és a jövőt kémlelték, főképpen pedig arról elmélkedtek, hogy az uralkodó mennyire másképpen intézi az osztrák válságokat, mint a magyarokat.

— Hiszen az csak természetes, — mondotta egy régóta nem aktív, de mindenkor lojális politikus — hogy ő felségének más szempontok szerint kell itélnie az osztrák kormányválságokban, mint a mieinkben!

— Persze, hogy természetesen, — mondotta erre egy experimista — de a vezető szempont mégis tarthatatlan.

— Milyen vezető szempont?

— Az, hogy Ausztriában mennyi kell a kormánynak, ha nincs többsége, Magyarországon pedig maradnia muszáj, ha nincs többsége...

Kétnapos lakodalom. Öcsény tolnamegyei községben esütörtökön volt a lakodalma Hevardi Széki István gazdaember Éva leányának. A tizenhét esztendő szép leányt a legvagyonosabb gazdalegény, a tizennyolcz esztendő Lovas András vette feleségül. A lakodalom, vagy inkább a nászslakoma ugy a férfi, mint a nő házánál teljes 48 óráig tartott. Hogy milylen pusztitást vittek véghez a vendégek ételben és italban, álljon itt a statisztikája. Elfogyott 204 pár szárnyas, 310 kilogramm marhahús, 70 kenyér, 20 hektoliter bor, 500 üveg szóda és 3 mázsa lisztből készült különféle sütemény.

MORRIS FORST CO. 200 Smithfield cor. Second Ave., Amerika legnagyobb és legrégibb Pálinkaháza. Pittsburg, Pa. Arank legolcsóbbak. Pálinkáink legjobbak. KÉRJEN ARJEGYZÉKET. IRJON MAGYARUL. Üzletvezető: ANDREJKOVICS BÉLA. Cím: Morris Forst Co. 200 Smithfield cor. 2nd Ave., Pittsburg, Pa.

SZABÓ LAJOS postamester CHROME, N. J. és VIDÉKE. EGYEDÜLI MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TOBIVANYS UGYNÖKE. Penzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden reám bízott törvényes ügyeket a legszakszerűbben elvégzek. Tanácsot és utbaigatást ingyen adok. CZIM: LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

Hazai dolgok.

Fütbement terv.

Magyarád, Petőfi után: Justh Gyula.)

Egész uton — a Burg felé — Azon gondolkodom: Miként fogom szőlőtani Jó eszászári atyám.

Mit mondok majd először is Kedvest, szépnek neked? Midőn, mely v. b. tét ada, A kart terjeszti ki.

S jutott eszembe számtalan Császárhú gondolat, Mig állni látszott az idő, Bár vonatunk szalad.

S a bécsi Burgba értem én, Megjövünk... Felmegyünk... S csak annyit... annyit mondhatunk: — Felség, leszerelünk!... (Árszejúvár, 1909.)

Költsegtetés.

Működje: Wekerle után Lukács László.

Odanyujtom, idenyujtom, Beterjeszem, kiterjeszem, Felreterjeszem, előveszem, Bevégezem, újra kezdem. Nem hagyom meg a nyomát se A magyarnál garasnak, Fél angolul úgy hívják ezt: Indemnti-javaslat.

Politika.

Budapest. Mig napról-napra vesztérségekben fordulnak a magyar égből fölé a gaz eszászári zsarnokságnak fenyegető fellegei; Justh a kemény legény, a háromszoros magyar konyak, nem lát közelébe közeledekötölő kötelezést, mint hogy vadrészen, berugott bitangással, közönséges, moskós Kossuth-rágalmazással foglalkozzék. Olyan kiesinyes, olyan undorítóan poltron, malommalatt politikát kezd csinálni ez az iszákos töltelegény, hogy bizony-bizony nagyon hamar elhajozza azt a kis bizonytalan rokonszenvet, mely eleinte, nagyhangú hazugságai folytán, felé fordult.

Minap kábel jelentette, hogy valóban Justh Gyula támogatni fogja a gaz Lukácsot. Oly mérhetetlen politikai gazság, beestelenség és aljasság lenne ez, hogy — bár nem tartjuk kiáértnek — arról a szerencsétlen alkoholpuffadttól még most sem vagyunk fellepveket ezt feltételezni.

Angyalcsináló.

Budapest. Egy szegény leánynak halálának tragédiája ismét a budapesti rendőrség kezére jutott: utólag egy veszedelmes asszonyt, aki évek óta üzte büntetlenül az angyalcsinálót. Minap délután történt, hogy a Fonó-utca 60. száma alatt egy heti kínkodás után meghalt Somogyi Eszter, egy huszonhétéves vasalóleány. Somogyi Eszter a halálának ágyán elmondta, hogy áldott állapotban volt, mikor pár héttel ezelőtt a gőzfürdőben megismerkedett két leánnyal, akik rábeszéltek, hogy hajmassza el a magzatát valamelyik ügyes szülész nővel. Ő nagyon szegény volt s a kettőt, mert menyasszony volt s két hét múlva lett volna az esküvője, hamarosan ráállt tehát az ajánlatra. A két leány ekkor elvezette őt egy Almágy-téren lakó szülész nőhöz, aki ötven koronáért végre is hajította rája az operációt.

A műtet azonban balul sikerült. Somogyi Eszter vérmérgéztést kapott s egy heti kínkodás után meghalt. A rendőrség kinyomozta a büntetés nélküli, akit Pikety Árpádnak hívnak s igen veszedelmes asszony, hasonló bűnök miatt már több ízben meggyűllt a baja a rendőrséggel. Tavaly októberben történt, hogy Pikety névelte a férjét, egy nyugdíjas rendőrt, aki Amerikából hazajött s itthon összetűzött a feleségével. Az asszonyt ekkor letartóztatták, de később szabadlábra helyezték.

Titkos kivándorlás Sáros megyéből. Eperjes. Sáros vármegye közigazgatási bizottságának Tahy József alispán bejelentette, hogy az Amerikába való kivándorlás a vármegyéből nagy mérveket öltött és hogy az új kivándorlási törvény hatása alatt a titkos kivándorlás annak dacára fokozódott, hogy a lubotényi határszéli rendőrkapitányság a közvetítőkre igen szigorú büntetéseket szab. Az új törvény az utlevél kiállításához nyolcz-tíz okmány beszerzését írja elő, ami a titkos kivándorlást fokozza. Különösen Olejnek és Livo községekben foglalkoznak cigánnyal és községbeli asszonyok azzal, hogy a kivándorlókat útutakon a szomszédos Ausztriába vezetik. Baj az is, hogy az ausztriai hatóságok a magyar hatóságok

kat nem támogatják a titkos kivándorlás megakadályozásában. Novemberben az alispán 59 utlevél adott ki, vagyis öttel többet, mint októberben. Az alispán egyúttal bejelentette, hogy a csendőrséget utasította, hogy járatait sürribben tartsa és az idegeneket, ha utazásuk célját nem igazolják, a legközelebbi rendőrségnek adják át.

Mit hozott a Caronia?

Fiume. Az ember-export falánk és szomorú járműve, a Caronia gőzös befutott a fiumei kikötőbe, New York partjairól indult a kivándorlási hajó, amelyik ezáltal nem vitt, hanem hozott. Ötszáz kiabrandult, lerongyolódott magyart, ötszáz visszavándorlót hozott haza az oceánontúlról. Van köztük egy örült, Bartha János, akit az amerikai hatóság elneheja miatt adott vissza hazájának. Egy másik, tragikus rakomány — egy halott. Lukács Antal temeskubini kivándorló évekkal ezelőtt Philadelphian telepedett le, ott vagyont szerzett és ez év augusztusában elhunyt. Végrendeletében arra kérte a hatóságot, szállítsák haza Magyarországra, mert otthon akar pihenni.

Letartóztatott rendőrtisztviselő.

Fiume. Fiumében az ügyesség rendeltére letartóztatták Ormai Simon rendőrtisztviselőt, a bünyői osztály vezetőjét, aki egyúttal kivándorlási szakreferens is. Ormai azzal gyanúsították, hogy a kezelése alatt álló kivándorlási alaphól nyolcz-száz koronát elikkasztott. Ormai igen szegényes viszonyok között élt s ugy látszik, nyomorúságos éle viszonyai kergettek bűnbe. A nyáron ő folytatta le a fiumei bankrablás ügyében a vizsgálatot és a rablógylököt, Orloffot, is ő bírta rá a beismerő vallomásra. A rendőrtisztviselő különben testvére Ormai Mórnak és Józsefnek, akik az államvasutak kárára százezer koronát kitévő eszlást követtek el. Akkoriban az volt a gyanu, hogy az Amerikába szökött testvérét, Ormai Mór, a rendőrtisztviselő segítette utlevélhez. Emiatt feyelmét is indították Ormai Simon ellen, de bizonyítékok hiánya miatt, az eljárás megszüntették.

Szerencsétlenül járt mozdonyvezető.

Kaposvár. Multkor a kaposvár—moesládi—sídfoki motoros vasúton a Kaposvárra rogozó gép kitördülő szengzáa, amikor a motor a legerőteljesebben rogozott, elkábította Nyári József mozdonyvezetőt és Gutheil vonatvezetőt. A kaposvári állomást nagynehezen sikerült értesíteni a balesetről, honnan segélymozdony orvossal ment a helyszínére.

Tévedésből!

Kaposvár. Katonák újra gondoskodtak arról, hogy egy felháborító botrányal gazdagodjék a katonai brutálisok krónikája. A legújabb eset áldozata Schwelhaus Dániel állami tanító, akit egyenesen a tanteremből huzdozták el a katonai börtönbe. Schwelhaus 1898-ban, katonai szolgálatának teljesítése után kiutazott Amerikába, ahol a magyar iskolás gyermekeket tanította. Most hazament a kultuszminiszter Rákossigetre nevezte ki tanítónak. Schwelhausnak első dolga volt, hogy jelentkezzék a katonai hatóságnál. Itt aztán váratlan meglepetés érte. Kisütötték róla, hogy 1908-ban kellett volna szolgálnia és ezt elmulasztotta. Természetesen ez az állítás hatalmas tévedésen alapul, de elegendő ok volt arra, hogy a tanítót börtönbe vessék. Schwelhaus a kaposvári 44-ik gyalogezred parancsnoksága vasra verette, védekezését nem hallgatták meg s most a szerencsétlen embert egy végzetes tévedés miatt megfuzostották állásától és szabadságától. A katonai hatóságok pedig nem akarják megkorrigálni a tévedést, ellenben a felháborító esetet nagyon titkolják.

Vérben a kasszirón.

Komárom. Egészen különös botrány történt minap éjszaka a komáromi Grand-kávéházban. Egy nagyobb társasággal mulatott Horváth István honvédtanító. Éjfélt után nagy emelkedett volt már a hangulat s ekkor a hadnagy felszólította a kasszirót, hogy üljön az asztalához. A kasszirón kerekén kijelentette, hogy ő nem hagyja el a kasszát. Erre a hadnagy gorbácskodni kezdett a leánnyal. Hatalmas botrány kerekedett ebből, Horváthot annyira felidühösítette a leány ellenkezése, hogy rákiáltott a kassziróra: — Ha nem jössz ki abból a kasszából, agyonvágom! A következő percében máris ki repült a hadnagy kardja s a másfél pillanatban előtört a vér a leány arca. A tiszt kard sulyosan megsebzte az arcát és a fejét. A kasszirónek azonban volt még annyi ereje, hogy felkapta az asztalon levő nagy, sulyos esengőt s azt a hadnagy arcába éapta. Horváth ajkátan bukott a padlóra s csak egy óra múlva tudták eszméletre kelteni. Közben a kasszirón is elájult a nagy vérvesztéstől, úgy hogy kórházba kellett szállítani. A kinos botrányt a katonai hatóság eltitkoltatta.

Röpködtek a zászlócskák!

Pozsony. Büszke hadi léghajóról, a kormányozható k. u. k. Parsevalról röpködtek le magyar földre a zászlócskák, a nemzeti színű zászlócskák. Ugy történt, hogy a Parseval újra felszállt Fischamendnél és minap dében fél kettőkor Pozsonyba érkezett. A Duna tölcső partjáról a város fele szörf, majd németeg százötven méter magasságban háromszor körülpülte a várost. A közönség lelkes éljenzéssel fogadta a léghajót, utasai pedig lehajigálták a zászlócskákat, kérem, a piros-fehér-zöld zászlócskákat. A léghajó zakatolva mintegy félóraig idózott a város felett, aztán visszafordult Fischamend felé. Aki pedig ezek után azt meri állítani, hogy tul a Lajtháról nem röpködnek a nemzeti emedmények, az feketémájú rebellis... Nekem legyen mondva! Szörnyű tréfa. Lőcső. Rettenő szerencsétlenséget okozott megint a fegyverrel való tréfalokozás. Lesnyák János kősei kizgazda tizenkétéves fia flóbertfegyverrel játszodozott. Eppen ekkor jött haza atya a templomból, mire a fiú ugy megijedt, hogy a fegyvert elejtette. Az apa a fegyvert a földről felvette és tréfából a feleségére fogta. A fegyver elsült, az asszonyt nyakszirtan találta s nyomban megült. Lesnyák ellen a vizsgálót megindult. A börtöntől félt. Makó. Szabó Ferenec jómodu makói ember a gyorsmotor elé vette magát és szörnyet halt. Az első megdöbbenésben azt hitték, hogy elmezavarában követte el tettét, de most kiderül az igaz ok, ami még rettenetesebbé teszi a tragédiát. Szabó ellen a szegedi királyi ügyészség büntető vizsgálatot folytatott és ügyvédje egyáltalán nem bízta a jó reménnyel. Szabó az ügyvédtől hazament a tanyaúra, majd anélkül, hogy bárkinek buesut mondott volna, megvárta a legközelebbi gyorsmotort és eléje vetette magát. Elriaszott betörők. Szalárd. A Szalárdvidéki Takarékpénztár épületét, mely a piacon áll, minap éjszaka betörők látogatták meg. Javában szegedtek a banképület nagy vasajtájak, amikor éppen arra haladt Jánosy Károly községi végrehajtó, ki a vendéglőből ment hazafelé a kősei órában. Mikor a banképülethez ért, nagy meglepetéssel vette észre, hogy sötét alakok feszegetik a vasajtút és valaki belülről is segít nekik. Észrevette mindjárt, hogy az ablak már be is van feszítve s ott mehetett be a cinikus. Jánosynak csak egy sétatolt volt a kezében s mégis rátámadt a betörőkre. Rájuk kiáltott minden erejéből: — Mit akartok itt! Betörők! Erre a betörők megrémülve futásnak eredtek. A belül levő kiugrott s ő is futni kezdett a többiek után. De előbb visszafordult még és revolverrel a rajtuk ütő Jánosy felé lött. A golyó nem talált és a menekülőnek már nem volt idejük ahhoz, hogy újból cözba vegyék a rablást megühsítő öreget. A menekülés pedig nem ment minden izgalom nélkül. Az öreg végrehajtó a betörők után futott és egyre kiáltozott segítségért. Már-már újból visszafordultak a betörők, hogy elnémiták üldözőjüket, amikor előkerültek az éjjeli őrkök és elriasztották a veszedelmes kísérletezőket. Leszúrta az anyját. Szeged. Kacsmarik Károly tizennyolcz éves távirtnai gyakornok összeszóalkozott anyjával és izgatottságában egy konyhakés került kezébe, melyel anyját hábaszurta. A kés beletört a anyja hátába. Mikor a fia anyját véresen összeesni látta, melbeszurta magát. Az anyja sérülése halálos. Gyilkos automobil. Székesfehérvár. Minap Mány közszeg határában egy sebesen száguldó automobil elütötte Varga Gábor mány lakost, ki azonnal meghalt. Az automobil gazdája ismeretlen. A vizsgálatot megindították. A szájkoló diákok. Szombathely. A szentgotthárdi főgimnáziumban a mult hónapban a VII. osztály szájkolójának lépett és s szájkolójának tanári kar három növendéket kizárásra ítél, a többi pedig megdorgálta. A közoktatásiügyi miniszter most a három diákra vonatkozó ítéletet megváltoztatta és büntetésüket szintén dorgálásra szállította le. Megmérgezett öreg asszony. Szombathely. Özvegy Gáspár Jánosné gyanus körülmények között halt meg. Holttestét felboncolták és megállapították, hogy arzénikummérgezés okozta a halálát. A vizsgálat folyik. Sikasztó városi számvevő. Szolnok. Czebe László mezőtúri városi számvevő minap a szolnoki kir. ügyész ségnél jelentkezett és bejelentette, hogy a hivatalos pénzekből 8500 koronát sikkasztott. Czebet letartóztatták. A vármegye alispánja hivatali rovanosolást rendelt el. GYÁSROVAT. Bulyovszky Lilla meghalt. (1833—

1909.) Bulyovszkynek, a mult század egyik leginneepelebb magyar művésznője, Bulyovszky Gyulának, a hetvenes évek népszerű novellistájának özvegye Grácban meghalt. Holttestét hazavitték s Budapestre a Kerepesi-úti temetőben helyezték örök nyugalomra. Bajza József újságíró, aki 30 éven át volt a Budapest munkatársa, egy időben segédszerkesztője, a magyar kir. államasutaknak főellenőre, elhunyt. — Meszlény Benedek kisvenczei nagybirtokos meghalt. — Jelentsik István, nyugalmazott királyi táblalabíró Nagyváradon elhunyt.

Magyar Lloyd.

Előadás Budapesten, az amerikai reklámmódszerről. — Gazdák oktatása Sopron és Veszprémmegyében. — A zab termelő-képességének fokozása. — A Poprád vízművei. — Gyémánt, arany és ezüst.

Dr. Gondos Viktor, a kereskedelmi muzeum chicagoi levelezője, Budapestre érkezett és tanulmányai eredményét több előadásban ismertette a hazai érdekelteket. A sorozatot, mely fölelte a husznagyipart, a gabonaközraktárákat, esomogolósi módokat, a tömegtermelést és munkafelosztást, a szakoktatást stb. minap tartotta meg. Továbbá az amerikai reklámmódszereit tárgyalta bemutatva az északamerikai gyárak és áruházak képes árjegyzékeiből, plakátjaiból stb. összegyűjtött, gazdag gyűjteményét és közölte az amerikai reklámmódszereit.

A Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület nagy tevékenységet fejt ki a gazdák mezőgazdasági oktatása terén. A tél folyamán 30 községben tart az egyesület népi gazdasági előadásokat a mezőgazdaság és állattenyésztés köréből. Ugyisintén a Sopronmegyei Gazdasági Egyesület a mezei munkáknak téli szünetelése alatt tervszerűen és széles körben terjeszti a gazdasági ismereteket. A kizgazdák részére 40 községben 80 előadást fognak rendezni, részben az egyesület által beszerzett vetítőgép képeivel szemléltetve.

A magyaróvári országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás az 1908-ik évben érdekes kísérleteket végzett a zab termelő-képességének fokozása tekintetében. Ezen kísérletekre az állomást az a tény indította, mert a zab Magyarország legnagyobb jelentőségű szántóföldi terményeinek egyike, mégis termőképessége, illetve országos holdankinti átlagtermése ahe-lyett, hogy növekednék, ha nem is esőkent, de változatlan maradt. A termőképesség fokozására műtrágyázási kísérleteket hajtott végre a növénytermelési kísérleti állomás, melynek eredményei szerint az 1907. év őszén kezdett zab műtrágyázási kísérletek alapján határozottan állítható, hogy a szuperfoszfát a zab termőképességét jövedelmezően tudja fokozni, ha az időjárási viszonyok normálisak és a talajban nem hiányzik a többi tápláló anyag. A szuperfoszfátnak különösen akkor érvényesül a hatása, ha a zab az utolsó istálló-trágyázást 3—4 évvel követi. A szuperfoszfát a zab minőségére is kedvező hatást gyakorol.

Eperjesen minap tartották meg a Poprád folyón tervezett nagyjelentőségű vízminék helyszíni tárgyalását. A vízminék költségei 10 millió koronára vannak előirányozva és az a célja, hogy a Poprád folyó mintegy 100 méternyi esését ipari célokra felhasználják. A vizesés mintegy 10,000 lőerőt fog előállítani és az építendő esatorna és alagutak által a Poprád folyását 30 kilométerrel fogja megrövidíteni. A Poprádból másodpercenként 4 köbméter vizet fog kiemelni. A vízminék, mely a sárosmegyei Palocsa községnek vizesi kezdetét és az osztrák határig terjed, 10 alagutal fog bíri.

A transzváli konzulátus jelentése szerint Transzvál aranytermelése a lefolyt évben 7,059.411 unciára rugott 29,986.469 font sterling értékben. Transzvál termelése tehát a megelőző évvel szemben 606.499 unciával emelkedett 2,576.359 font sterling értékben. A transzváli aranybányák kiaknázásának kezdete óta nem kevesebb, mint 53,460.193 uncia aranyat termeltek, összesen 227,084.385 font sterling értékben. A gyémántbányászat 1908-ban nem változott. A termelés

DETROIT MAGYAR ORVOS:

Dr. HERBERT LEO
vált eszászári és királyi ezredorvos.
TITKOS BETEGSÉGEK SZAKORVOSA
2225 JEFFERSON AVE., WEST ::::: DETROIT, MICH

Nők és férfiak!

Nekünk van a legnagyobb orvosi gyakorlataunk a magyarok között az Egyesült Államokban és Kanadában.

Sok év óta férfi és női betegségek gyógyításunk szenteltük magunkat.

Kik alapos lelkismeretes gyógyítást keresnek szakavatott, tapasztalt európai orvosoknál, — kik alaposan vizsgálják, kezélek szív, tüdő, ideg, máj, gyomor, vese, hólyag, hólyag, szék, szem, fül, orrbetegségeket, nem csak gyöszög, angyal, kökénybántalmat, vérmezzet, légyadást, hangyás, békéreg és bármely titkos betegséget, — azok bizalommal forduljanak hozzánk.

Mi rövid idő alatt kezelünk mindennemű titkos, belső és külső bajokat, dagasztásokat (mirigy, torokdagasztás), vérébajokat, szétgyúrt felfűrt, impotenciát, ifjúkori bűnök s kihágások következményeit és mindennemű nemibetegséget.

Jelzavuk: a beteg alapos és lelkismeretes kezelése, annak meglétezésére. — Nem ha a bajt gyógyítatlanságunk találik, azt kezelégre nem vállaljuk el és őszintén megmondjuk.

Gyógykezelésünk teljesen fájdalom nélküli és nem akadályoz senkit munkájában; ezeket gyógyítottak évente.

Kiszáradt fordulatú hósakk; ez semmi sem kerül; ha baja van, jőjön azonban, ne halassa holtápra. Ha személyesen nem jöhet, írja meg.

Fel vagyunk szerelve legújabb villanyos készülékekkel,öntengő-sugaras gépesséssel (mely a test keresztművelését teszi lehetővé) és a jelenkori orvosi tudomány minden legközelebbi eszközeivel.

Véletlenesen elváltassunk; megrékelt gyógy-szerkeinket nem alkalmazzuk.

Mi New York Államban törvényileg be van gyűnt ügyeink.

Dr. Landes,
Dr. Rankin,
Dr. Roger,
Dr. Shattuck,

orvosok a

Bécsi Orvosok Intézetében.

140 E. 22 STREET, NEW YORK CITY.
313 E. Lexington Ave. között
RENDÉLES: Reggel 9-től este 8-ig
VASARNAP: Reggel 9-től d. u. 4-ig.

S. G. ROVNIANEK & CO.,

Amerikában a legnagyobb tüzelőhúsi és importált italok nagyban való elárusító-társára.

Minden egyes megrendelésnél, ha a megrendelt italok ára legalább 10 dollár tesz ki, a szállítási költséget mi fizetjük.

PALINÁK GALLONOKRA.

Jó fehér palinka \$2.00, 2.50, 3.00
Jó vörös palinka \$2.00, 2.50, 3.00
Legjobb gabonapálinka \$2.00, 2.50, 3.00
Jamaikai rum \$2.00, 2.50, 3.00
Kőmennyagos \$1.50, 2.00, 2.50
Anízis \$1.50, 2.00, 2.50
Tiszta szpiritusz \$2.50, 3.00, 3.50

AMERIKAI BOROK GALLONJA.

Ohioi vörös \$1.00
Ohioi fehér édes \$1.25
Kaliforniai régi, savanyú \$1.50
Kaliforniai muskátlyos \$1.50
Kaliforniai tokaji \$1.75
Kaliforniai 5 éves Port bor \$2.00
Kaliforniai Sherry bor \$2.00
Kaliforniai burgundi vörös \$1.50

Az italkért járó pénz postautalványval vagy regisztrált levelben mindig előre küldendő.

AKI CSAK MEGKOSTOLTA A MI TISZTA BORAINKAT ES PALINAINKAT, AZ SOHASEM BANTA MEG ES MINDIG LEGJOBBAN ES PONTOSAN KI VOLT SZOLGALVA.

Tegyen ügy próbarendelés és nem fogja megbánni soha. A leveleket így címezzék:

S. G. ROVNIANEK & CO.,
318 THIRD AVE PITTSBURG PA.

\$25,000.00 ALLAMI BIZTOSITEK

Joseph Major Myers

penzüklő irodai

Főszékhely: PHILADELPHIA, N. J.
Fiókülsé: ALPHIA, N. J.

Az összes hajónálak, törvényes képviselője. Pénzüklő és hajójegyzéknök Amerikában. A PENNSYLVANIA VASÚT FŐÜGYNÖKE. Egyedüli tulajdonosa a Magyar Amerikai Hiteltársaságnak. Alapító és főnöke \$175,000. Fiókülsé: HOMESTEAD, Pa., DUQUESNE, Pa. Magyar jogügyeket pontosan és lelkismeretesen lebonyolít. Forduljanak hozzá bizalommal. Címe:

Jacob Klein, banker,
1340 PENN AVE., PITTSBURG, Pa.
207 SIXTH AVE., HOMESTEAD, Pa.
16 N. DUQUESNE AVE., DUQUESNE, Pa.

KLEIN JAKAB

Legrégibb és legmegbízhatóbb magyar bankár, közjegyző és hajójegyzéknök bankár, penzüklő és hajójegyzéknök Amerikában. A PENNSYLVANIA VASÚT FŐÜGYNÖKE. Egyedüli tulajdonosa a Magyar Amerikai Hiteltársaságnak. Alapító és főnöke \$175,000. Fiókülsé: HOMESTEAD, Pa., DUQUESNE, Pa. Magyar jogügyeket pontosan és lelkismeretesen lebonyolít. Forduljanak hozzá bizalommal. Címe:

Jacob Klein, banker,
1340 PENN AVE., PITTSBURG, Pa.
207 SIXTH AVE., HOMESTEAD, Pa.
16 N. DUQUESNE AVE., DUQUESNE, Pa.

SZABADALMAKAT

kioszkosok bel- és külföldön a azok eladását és értékesítését követve

HERZOG ZSIGMOND

az Egyesült Államok szabaddalmi hivatalában bejegyzett szabaddalmi ügyvivő és a budapesti kir. műegyetemen végzett okleveles mérnök. 118 NASSAU STREET, NEW YORK. Este 4-ig vasárnap 985 Second Ave.

Transzvalban 1908-ban 2,020,909 karatra rugott a megelőző évi 2,062,856 karattal szemben, úgy hogy a csökkenés mindössze 41,947 karat. Amde a termelés értékének csökkenése sokkal nagyobb, amennyiben az az érték 1908-ban csak 1,549,104 font sterling tett ki, míg 1907-ben 2,268,075 font sterling volt. A karatnak értéke ugyanis 21.99 shillingről 15.33 shillingre hanyatlott. Ennek oka a pénzügyi válságban keresendő. A lefolyt évben 722,738 unzia ezüstöt termeltek összesen 85,717 font sterling értékben a megelőző évi 700,000 unziával szemben, 90,610 font sterling értékben. E számokból az ezüstnek jelentékeny elértéktelenedése olvasható ki.

Hazai törvénycsarnok.

Hol a kétezer korona? — Testvérgyilkosság.

Örökös és amellet kinos ügy elbírálása került a székesfehérvári büntető járásbíró elé. Belopotoczky József, a székesfehérvári kir. adóhivatal főpénztárosa, aki közel 30 esztendője szolgálja az államot, november elején az állami hivatalok kifizetésé alkalmával egyik félnek 2000 koronával többet fizetett, amit délbén, a fizetések lezárása után vett csak észre. A hiányról nyomban jelentést tett az ellenőrnek. Az ellenőr utána nézett a dolognak és úgy találta, hogy a hiányzó 2000 koronával Kusovits Győző fehérvármegyei iradaigazgatónak fizetett többlet, vagyis két esomag száz darabot tartalmazó 20 koronás bankjegyet adott neki egy helyett. A dologra nézve megkérdezték Kusovits igazgatót, aki erősen tiltakozott a gyanúsítás ellen. Szerinte csupán egy 20 koronás bankjegyesomót kapott a főpénztárostól. A kinos esetről jelentést tettek a rendőrségen is, mely napokig nyomozott az ügyben, de eredménytelenül. Erre a kinstár, valamint Belopotoczky József adófőpénztárosa Kusovits Győző ellen jogtalan eljárást indított. Fiáth Imre kir. járásbíró előtt minap tartották meg a tárgyalást, rendkívül nagy érdeklődés mellett. Kusovits Győző, aki védővel jelent meg a tárgyaláson, a járásbíró előtt is tagadta, hogy a főpénztáros neki többlet adott volna. Kusovits kihallgatása után a járásbíró felhívta Belopotoczky főpénztárost, adja elő, hogy mire alapítja a vádját. Belopotoczky elmondta, hogy november elején a hivatalokat fizette s üzenőt hivatal között egyedül a vármegyének, illetve Kusovitsnak adott a még felbontatlan esomagokban levő új 20 koronás bankjegyekből két esomagot. A számló lapra pillantva, a 2000-es számból csak a 2-ost látta és azt hitte, hogy az két esomagot jelent, így egy esomag helyett kettőt, vagyis kétezer korona helyett kétezer koronát adott. Kusovits egyik esomagot a nadrágszobájába tette, a kisebb pénzesemléket a vele volt szolgálónak adta át, majd a kezében levő többi pénzzel adafordult egyik adótitáshoz és tréfásan mondta nekik:

— Kelle pénz, Víz! Mielőtt az illető válaszolt volna, Kusovits sietve eltávozott. Délbén a hiányt felfedezte, miről azonnal jelentést tett az ellenőrnek. Elküldtek Kusovits lakására, aki átadta azt a jegyzéket, amelyen a kapott pénzesemlék volt kitüntetve. A papírlapon radiórást állapítottak meg és azt megerősítette Imre Lajos pénzügyi titkár, aki nagyítóval vette vizsgálat alá a papírlapot. Ez a papírlap bűnjelkét szerepel a per aktái között. Fiáth járásbíró az érdeklődést kihallgatása után több tanu megdöbbené végett a tárgyalást elhalasztotta. A városban nagy érdeklődéssel tekintenek a per kimenetelére.

Tóth József szegszentmiklósi parasztlégény rossz viszonyban élt egész rokonságával, különösen testvérbátyjával, ifj. Tóth Péterrel. Az idei augusztus 2-án ismét összeszólalkozott bátyjával s dühében úgy megszurta, hogy meghalt. A pestvidéki törvényszék esküdtbírósa minap vona felelősségre Tóth Józsefet szándékos emberölés büntetvéért. A tárgyaláson a vádlott beismerte, hogy ittas állapotban agyonzurta bátyját, de azzal védekezett, hogy tettét önvédelemből követte el, mert bátyja vaslapattal támadt rá. Az esküdtbírónek mondták ki Tóth M. Józsefet a szándékos emberölés büntetvében. E marasztaló verdikt alapján a bíróság a vádlottat nyolczévi fegyházra ítélte.

Egy érdekes mozgalom Magyarországon.

Magyarország — hála Istennek és hála

fiainak — lassan-lassan megkerüli a céltudatosan rágalmozó osztrák külképviseletet és hovatovább belehelyezkedik a nemzetközi élet nagy vérkeringésébe, nagy versenyeibe.

A magyar ifjúságnak ebben a csendes, de kolosszális munkában elvélhetetlen érdemei lesznek. Mert ha talán a magyar kereskedelem és a magyar ipar e téren nem is teljesíti kötelességeit teljes erővel, a magyar ifjúság a testedzés és a sport terén végső erőit megfeszítve küzd mindenütt a háromszintű lobogó nemzetközi dícsőségéért.

Most is egy rendkívül érdekes dícsőségpárba áll, melynek kimeneteléről máris két nemzet, a hatalmas német nemzet és a magyar nemzet epekednek általános, nagy érdeklődés közepett. Ez a mérkőzés világszenzáció lesz, éppen azért közöljük ennek előzményeit, melyeket egy hazai sportezik így ír le:

Az első magyar-német nemzeti uszó-mérkőzésre grönge csapatot menesztettek Magdeburgba és Berlinbe, egyetlen reménységünk a magyar fiúk lelkesedése volt. Csálódunk! Vereséget szenvedtünk és e gyászír futótűzként terjedt el az országban.

Erre azután Halmay, a magyar uszó-sport babéros világbajnoka, a német Behrens Kurt-tal, és rövid tárgyalás után megállapodtak, hogy a revanche-mérkőzés Magdeburgban, a Wilhelmsbadban fog megtartatni.

A kiküldetéshez azonban pénz is kell. Már-már hajótörést szenvedett tehát Halmay nagy terve, midőn az uszóknak az az idejük támadt, hogy a magyar társadalomhoz fordulunk segítségért és kibocsátották a következő felhívást:

FELHÍVÁS

a magyar társadalomhoz!

Szokatlan utat választunk. A magyar társadalom támogatását kérjük, a magyar sport érdekében, ezuttal ELSŐ ízben.

Van rá jogcímünk! A testi nevelés fontossága ma már világszerte ismert s a művelt Nyugat nagy államai egyaránt áldoznak a lélek és a test kultuszának. A magyar testedzés különösen megérdemli a támogatást, mert ugyszólván ez az egyetlen, kizárólagos terénünk, ahol mint önálló, hatalmas és erős nemzet szereplünk a külföld előtt, ahol a magyar faj életrevalóságát a Doppeladler sóvár karmai el nem sikkaszthatják.

A mi testedzésünk magyar és csupán magyar!

A nagy germán világbirodalom válogatott legjavával szemben szállnak sikkra a magyar uszók. Hosszu évtizedek fáradságos munkája árán megszerzett és legujjabbán ingadozni kezdő hegemoniánk megvédéséről van szó.

A magyar reprezentatív csapat kiküldése úgy társadalmi, mint sportterén csak oly alapon történhetik, hogy az a piros-fehér-zöld színek képviselőihez méltó és megfelelő legyen. És ime, ezért fordulunk társadalmunk bőkezűségéhez, amely még sohasem hagyott cserben egy ügyet sem, amely magyar volt és igaz. A magyar sportegyletek egymagukban nem bírják a súlyos anyagi áldozatot, ezért fordulunk mindenkihez, aki lelken viseli az ép, erőteljes, aczelizmu ifjú Magyarországot, és hogy bármily jelentéktelen mértékben is járuljon hozzá a kiküldetés költségeihez.

Az elhelyezett csekély tőke dus erkölcsi kamatozat hajtand.

Hazafias üdvözléttel a magyar uszók nevében HALMAY ZOLTÁN.

S alig egynehány napja, hogy Halmay szózata elhangzott, megmozdult az ország, a gyűjtés mindenfelé folyik s ha nem eszlódunk, a szükséglet összeg összejön s a magyar nemzet kiválogatott ifjai méltóan fogják nemzetünket a hatalmas Germániában képviselni.

De a láz, mely bennünket elfogott, Németországban is teljes erővel kitört. A német társadalom legmagasabb osztályai is páratlan érdeklődést tanusitanak a mérkőzés iránt, minek élénk tanúsága, hogy a német trónörökös elvállalta a kürdelme fővédnökségét. A német napilapok sportrovatai és szaklapjai egyébről sem írnak, mint a nemzetek e staféta-mérkőzéseiről. Latolgatják az esélyeket s nagy reménysegeket fűznek ahhoz, hogy újra sikerül majd nekik a magyaroknak már egyszer megtört hegemoniáján újabb győzelemmel még nagyobb részt utni és az uszó-sport hegemoniáját a fekete-fehér-piros színeknek megszerezni. Mi kételkedünk ebben, nézetünk szerint a magyaroknak győzni kell! Adja Isten, hogy úgy legyen!

Igy a budapesti sportközlemény. Mi amerikai magyarok dagadó büszkeséggel olvassuk ezt és ha már sajnálatos szerve-

zetlenségünk folytán nem lehattunk most ott dollárainkkal magyar véreink áldozati oltáránál, ott vagyunk forró jó kívánságainkkal! For ever! Dícsőség legyen a magyar ügyön!

Ki a király?

A budapesti cigányprimások versenyéhez.

Hazáról írják december 16-iki kelettel:

A város, ez a lomha, közönyös, fekete nagyváros nem is tudta, hogy ma este királyt választottak falai között. Nem valódi és isten kegyelméből valót, hanem egyszerű cigánykirályt. Kőcse Antal fujta meg a haditárogatót, hogy nem lehet immár túrni XXXVI. Rácz Laezi trónbitorlási tényét, hogy cigánykirálynak nevezte magát és ezért dobogóra szólította Magyarországot minden cigányait. És hoteleken, kávéházakban, de még faluján is nagy lett az izgalom.

— Versenyre, cigány, versenyre! — hangzott a kiáltás és megjelentek a Kőcsek, a Pegék, a Farkasok, a Ráczok, a Baloghok és Oláhok, hogy kihegedüljék a király nevet a cigányok országában. Mindenki előjött, csak a nyakas főúr, XXXVI. Rácz Laezi nem. És nem tudjuk, ki tette okosabban. Mert a cigányversenyt este nyolcz órára írták ki és háromnegyed nyolcz órakor még nem lézengett a nagyteremben több ötven embernél. A portás hiába állott a kapunál, kocsinak se híre, se hamva. Automból messze elkerülte a Vigadó táját és csak szegény gyalogjárók vetődtek be a kongó nagyterembe. Hölyg alig, csak néhány gyönyörű, ragyogószemű cigányasszony és akin szmoking volt, vagy frakk, arról rögtön tudták, hogy versenyző cigány. Notabilitás senki, csak éppen ezvilben Szecherhovszky Szamiszló tűzoltóparanesnok, aki biztonsági okokból jött el, hogy jelen legyen, ha a cigányok tul túzesen játszanak. Minden embert három-négy jegyszéd vezetett a helyére, a művészszoba zöld függönyü nagy ablakán ki-kikandikáltak s részben örültek, hogy a hangversengés csak művészi jellegű és nincs tányérozással egybekötve, mert akkor nagyon rosszul járnának.

Es mulott, mulott az idő, de közönség csak nem jött. Még Eötvös Károly se, a ki szerint a Zeneakadémián pedig Fráter Lórándnak kellene a zeneszerzést és Banda Marczinak a hegedülést tanítani. Senki se jött, senki. A jegyszédök árán lézengetek, sőt később ők maguk is helyet foglaltak, majd fölhasant egy hosszu, nyugtalan taps s a cigányok mind az ajtóhoz sereglettek, azt gondolták, hogy legalább is most érkezik meg a XXXVI-ik. — de a nép csak zajongott. És ekkor még eddig hangversenyen meg nem történt prezedens következett. A bus, de jószívű rendezőség elküldötte magát:

— Utolsó pár előre!

Es a hátsó sorokból egyszerre mindenki előre rohant, úgy hogy egyszerre zsufolásig megtelt az első négy sor, sőt még félig az ötödik is. És kijött a hirmök s kissé rekedten szólt:

— XXXVI-ik Rácz Laezi este fél kilenczig nem jelent meg... Tehát királyság nincs!

Ezzel otthagya a pódiumot s helyet adott ifj. Kőcse Antalnak. Kihoztak szmokingot, sárgaczipős cigányok két ezimbalomot, megjött a banda is és elhuzta a Klasszikus magyart, a Sima magyart és Mesterséges cigányzenét... Huzta, huzta, mint ahogy a kávéházakban szokás. Ha cigánykirály nem is, de cigánybáró még lehet. És így huzták a többiek is, a nagyváradi Hamza Gyula, a sátorlajuhelyi Oláh Rudi, aztán Korody Gyula, Kőcse Antal, ki szebben, ki csunyábban, de mindegyik gyönyörűen és igazán sajnáljuk, hogy a Vigadó nagyterme se vendéglő, se kávéház, mert akkor sokat fogyasztottunk volt, — se pedig báli terem, mert akkor reggelig roptuk volna a frisset.

Bár nem lehet eltagadni, hogy időnként művészi szempontból se volna rossz az ilyen cigányverseny, sok szép dal, sok nemes ösztön kelthetne figyelmet, de ezeket a versenyekeket nem volna szabad cigányoknak rendezni. Ma este zajosan, szeliden, vígan és busan huzták, némelyik kettőt, hármat is ismételt, míg a zsüri komolyan jegyzett s majd holnap kihirdeti, hogy ki a vívát... De úgy halljuk, a cigánykirály nevet egyik sem fogadja el. Marad az tovább is Rácz Laezi, aki legálább nem szükkeblü és ha valaki cigánykirály lesz, a cigány-eszásziri nevet adományozza magának.

MONOPOL KAVÉHÁZ
R O T H P E T E R Mgr.
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVE., A KILENCZEDIK UTCSA SARKAN
Kitünő ételek és italok. Kitünő ételek és italok.
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.
MINDEN ESTE ELSŐRANGU ZENEKAR.

Magyar gyógyintézet Pittsburgban.
Felhívjuk mindenkinek figyelmét arra, hogy mindenféle titkos és helyes baj teljes gyógyítását elvállaljuk, ugymint: Tüdő, szív, vese, gerizet- és fejfájás, agylágyulás, kopaszság, mérges dagasztok, vérzések, fehérfolyás. Mindenféle férfi és női titkos betegsegeket a legrövidebb idő alatt gyógyítunk a legszigorubb titoktartás és jóállás mellett. Sok sly gyógyítás lett már reánk bízva, ahol más orvosok nem segíthettek. Gyógyító éjjeli ki-folyásokat gyógyítunk rövid idő alatt, ugyszintén elgyengült férfierőt rövid idő alatt kigyógyítunk. Szívenvelőn bármily megevehető bajban és ha személyesen be nem jöhet, írja le baját lelkisimerelesen és mi azonnal adunk tanácsot.
Irodai órák mindennap reggel 9-től esti 9-ig, vasárnap délután 3-ig. — Szerdán és szombaton reggel 9-től esti 9-ig.
DR. REGAN EUROPA MEDICAL CO.,
720 PENN AVENUE, PITTSBURG, Pa.

Egyedüli magyar Gyógyszertár :: Fayette megye és vidéken ::
R. A. OLESCHAK, 25 Broadway, Uniontown, Pa.
Magyarok, keressék fel bizalommal.
Mindenféle hazai szerek a legutányosabb árakban kaphatók ::

WILLIAM S. SUSSMAN
INGATLAN-ELADÁS ES BIZTOSÍTÁS. KÖLCSÖNÖK INGATLANOKRA.
45 Cedar Street, NEW YORK.
Telefon 4219 John.

Fehér Jenő
ur lapunk képviseletében most utazza be NEW JERSEY államot és PENNSYLVANIA kelti részét. Kérjük ottani honfitársainkat, sziveskedjenek Fehér Jenő urat pártfogásukba venni. Elfizetések és hirdetési díjak felvételére fel van jogosítva.

Tóth Pál
áll a New Jersey állambeli PASSAIC-i irodánk élén. Az ő megbízásából FAZEKAS PÁL ur is fel van hatalmazva előfizetési és hirdetési díjak felvételére és nyugtázására. Passaic-i irodánk ezime: 23 Monroe street, Passaic, N. J.

Izzgalmas eset.
Egy állatszeliidő életveszedelemben.

A pétervári Cellini-cirkuszban izgalmas eset történt egy minapi előadásban, Savade állatszeliidőnek mutatványa alatt. Savade egy Hagenbeck-állatkertbeli vad-esoporttal kísérletezett, s közben egy dogge ugrás közben megérintette egy tigrisnek a hátát. A tigris böszülten ugrott rá a doggera s beleharapott a hátába. Savade korbáccsal próbálta lecsillapítani a tigrist, az azonban egyszerre rátámadt. Erre a nézők közt nagy ijedelem támadt, mindenki felugrált és az ajtók felé rohantak. Savade pedig a tigris elé lépett s két vaktöltéssel a szeme közé lött. Így sikerült megfékeznie a tigrist s lassanként megnyugodott a közönség is és az előadás tovább folyt.

Ki van fizetve.
Az olasz királyné és a polgármester.

Rómából írják, hogy multságos eset történt a minap Heléna királynéval egy kisebb vasuti állomáson, ahol mozdonyváltás miatt megállt a vonata. A városka polgármestere és a városi tanács igazgatója várta a királyi vendéget, akinek tiszteletére az állomáson pompás hideg buffet-t állítottak fel. A királyné azonban nem akart sokáig tartózkodni a kis állomáson s csak egy pohárka vörös bort kért a polgármestertől. Amikor a királyné a poharat ajkához érintette, némely ecess bor kiömlött és rácséppent ru-

Indiana Trust & Savings Bank
MAGYAR TESTVÉREK! Ha megakarított pénzekeket, melyet ke-serves munka árán szerzedetek, biztos helyen megőrés czéljából elhelyezni óhajtatok, küldjétek el a fenti címre. A bank elfogad betéteket és a nála elhelyezett pénzért
3 százaléknyi kamatot fizet. S a TELJES ÖSSZEG minden időben felmondás nélkül ki-vehető.
BEVÁLT, VESZ ES ELAD külföldi pénzekeket a legkisebb százaléok mellett.
KÖZJEGYZŐI OSZTALY elkészít kérvényeket, meghatalmazásokat, adás-vételi szerződéseket és konzulátusiag hitelesítettiket.
HAJÓJEGYEK eladás a leggyorsabb és legbiztosabb hajókra.
PÉNZKÜLDÉS az ó-hazába a legbiztosabb és a leggyorsabb módon.
AKI HÁZAT akar építeni INDIANA HARBOR körül, annak a bank ad pénzt a felépítésre, TELJEK MEGANÁL A BANK-NÁL OLCÓSÓ ARON VASAROL-HATÓK.
BÁRMI FELVILAGOSÍTÁSÉRT forduljanak MAGYAR NYELVEN erre a címre:
INDIANA TRUST & SAVINGS BANK
3338 Mich Ave.
Indiana Harbor, Ind.
hájára. A királyné gyorsan a zsebébe nyult, hogy zsebkendőjével a pár csepp bort letörölje ruhájáról. A polgármester azonban a királyné mozdulatát félreértette, mert ijedt arccal így szólt: — Kérem, felség, már ki van fizetve!

A pápa és az automobil.

A szent atya nem szereti a gépeket. Néhány héttel ezelőtt a pápa egy gazdag amerikaiól gyönyörű autómobilot kapott ajándékba...

TITKOS

BETEKSÉGEKET - FOLYAS TÁRSASÁG - FOLYAS TÁRSASÁG - FOLYAS TÁRSASÁG...

Vörös Kereszt ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁRBAN Dep. D. 8901 Buckeye Road, CLEVELAND, OHIO.

KERESEM Helmezi Mihály honfitársamat, ki jelenleg Ohio államban tartózkodik...

Véres regények.

Külön díj emberhalálért. Perino, római kiadó, aki elsőnek adta ki Olaszországban a vértől csepegő, füzetes regényeket...

Mese az elefántról.

Franczia-német csendélet Marokkóban. A marokkói bányák nagy részének tulajdonosa, a hat Mannesmann-testvér...

Zálogzsedula.

A marokkói ex-szultán életéből. Abdul-Aziz marokkói ex-szultánt nagyon üldözi a sors. Mikor egyszer nagy pénzzavarba jutott...

Minden kihirdetés TIZ szög 25 cent. Minden további sor 2 cent. Kihirdetések előre fizetendők.

KIS HIRDETÉSEK

KISHIRDETÉSEKET elfogadja a „Bevándorló” minden úgynöke és a kiadóhivatal. 322 East 72 street, New York.

BOYHAZI ÉRTESÍTÉS. A new yorki 14-ik utca és 2-ik Avenue sarkán levő ref. egyház lelkesen: HARSÁNYI LÁSZLÓ.

A COLUMBUSI ÉS VIDÉKI MAGYAR REF. BOYHAZ. A lelkipástor ezúton: Rev. ALEX. SZÉKELY, 1764 E. Washington Ave.

LEÁNYOK és asszonyok, akik éppen varni tudnak, vagy tanulni akarnak, a legjobb fizetés mellett...

RIZSAK JÁNOS passaicai pénzüldős budapesti irodája VII. KIRÁLY-UTCA 103. SZÁM ALATT van.

VASÁROLJÁTOK MAGYARNÁL! YOZWIAK W. J. mészáros és hentes 1211 ST. CLAIR STREET, YOUNGSTOWN, O.

Dr. R. A. GANS, New Salem, Pa. Egyedüli magyar beszéd orvos a vidéken...

First National Bank, NEW SALEM, Pa. Az egész környéken a legmegbízhatóbb és legértekebb takarékpénztár.

Borbély-iskola A NOSSOKOFF-FÉLE legbiztosabban jut-tal kenyérhez. 6-8 hét alatt kész borbély...

Jó földek. Majd mindennap lehet olvasni a lapokban azt, hogy Amerikában a földműveléssel foglalkozók...

HARRY M. MATZ, POCAHONTAS, Va. Itt kaphatni a legfinomabb italokat. Old-helyek a vendégek számára...

Bányászt keres A POCAHONTAS CONSOLIDATED COLLIERIES CO. 50 bányászt keres munkára.

Duyava Mihály, New Salem, Pa. BANKER ÉS HAJÓGYŐNYEK. Kétszáz koronát (40 dollár) 85 centért hazaküld...

EGYETLEN MAGYAR FÉNYKÉPESZ DOWNS STUDIO 9 W. MAIN STREET, UNIONTOWN, Pa.

MAGYAR ÉKSZERÜZLET KEMÉNY LAJOS 430 STATE ST., PERTH AMBOY, N. J.

Magyar szülésznő Mrs. WILHELMINE LASZLO, okl. hazai szülésznő, kórházakban végzett több évi gyakorlatot...

Kalivoda András FÉRFI SZABÓ Új ruhák mérték szerint, olcsón készíttetnek...

APPALACHIA, VIRGINIA First National Bank ELSŐ NEMZETI BANK Tőke és felesleg 50,000.00 dolláron felül.

Dr. Rosenthal Adolf, SEC. NAT. BANK, UNIONTOWN, Pa. Egyedüli magyar orvos a vidéken.

Balogh Sándor MAGYAR ÉTTERME ÉS BOROZÓJA 103 második Avenue, New York

GUTTMAN J. és TSA a Nyugat első magyar könyvkereskedése Imakonvek, regények, történelmi munkák...

J. GUTTMAN & CO., 380 WEST DIVISION STREET, CHICAGO.

Dr. H. F. WONDERS, MAGYAR ORVOS Gyógyít szem-, torok- és gégebetegségeket.

LUX GÉZA 30 BROADWAY, UNIONTOWN, Pa. Magyar csárda. Izletes ételek és italok kaphatók.

Lelkesek és egyleti titkárok ne feledjék, hogy KÉTSZAZ HIMZETT MAGYAR ZASZLÓ hirdeti, hogy az egyedüli megbízható magyar zászló és jelvény készítő.

PERÉNYI BÉLA 335 East 14th street, New York. Irjon árjegyzékért, költségvetésért.

MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY) Pittsburg, Pa. Alapított 1905-ben.

433 Fourth Ave., Pittsburg, Pa. Elnök: Ohegyi János, t. elnök Király E. József, alelnök Magyar András, pénztáros Horváth János, titkár Koháry Bertalan.

Magyar Demokráta Klub. Klubhelyiség: 322 East 72-ik utca, New York. Gyűléseit tartja minden pénteken esti 8 órakor.

Kérjen árjegyzéket ameddig a készlet tart. Importált hazai legedzők felében: beszállások magyar dupla lemezek, ceterák, cimbálok, harmonikák, im. és orsz. könyvek, valódi tájképek és színek. Hazai turiszt. és a sz. táncok, aranygyűrűk és fülbevalók.

Utletemben kaphatók mindenféle hazai cikkeket legjobban minőségben. Kétszáz forintért küldöm legújabb árjegyzékemet 300 szög képpel.

Pokorny József, New York, N. Y. 77-1st Ave. 45 Street kőzt.

ARANYERFAJDALOM, VEGBÉLVISZKETEG 12 óra alatt szűnik és gyorsan gyógyul a "Vöröskereszt Végbélkenőcs" által.

Magyar Demokráta Klub. Klubhelyiség: 322 East 72-ik utca, New York. Gyűléseit tartja minden pénteken esti 8 órakor.

VASÁR NAPRA

A „Bevándorló” pénteki szépirodalmi melléklete.

VI. ÉVFOLYAM. 105. szám.

Literary Section of „A Bevándorló”.

PÉNTEK, 1909. DECEMBER 31-én.

Őszi szélben. . . .

Őszi szélben, őszi dértől
Mulljatosok csak levelek.
Mulljatosok rám, sűrű lelkem
Mibeszélgél veletek. . . .

Mit sirattok? . . . T'án az elmúlt
Kütlenné let; szép nyarat?
Böpké szellőt, csattogó dalt
Tüzes csóku sugarat?

Aranyaszínű falevelek oh ne panaszkod-
jatok,
Misz' a napnak tüzes csókjá, most is
rajtatok.

As én lelkem többit vesztett
Valót, álmat, életet
Közeltek ti még akkor,
Mikor as már temetett. . . .

Őszi szélben, őszi dértől
Mulljatosok csak levelek,
Mulljatosok rám. . . . Sűrű lelkem
Mibeszélgél veletek.

Hégyz erdő r'ám hullassa
Aranyaszínű levelét,
As én bumát eltemetni
Hégyz erdő nem elég.

Oltyán Pável becsülete.

Irta: Cserehely Gyula.

Hányféle a becsület?
Katonák azt mondják: kétféle. Az egyik, az első, amit ők külön a maguk részére foglaltak le: a tiarai állás becsülete. A Standesbeur. A szent, a sérthetetlen, az égi magaságban tündöklő. Arután jön a nagy semmi és csak a semmi után kullig, ha van, a polgári becsület.

Jól van, vitatkozzék velük, aki ráér. Nekem egyéb dolgom van, mint falra bor-sót hányni. Minden okos érevelére ugys csak ez volna a válasz: Schmarren!

A jogtudósok is azt mondják, szente-sített törvényen is hivatkoznak, hogy a becsület kétféle. Hogy van külön férfi-s és van külön női becsület.

Nos, a jogászokkal sem vitatkozom, pedig engem is doctorem juris univer-si pronunciat annak idején az Alma Mater. Mert én elbeszéltem irók, nem pedig csak a jogászok lapjába. Ha tessék elhinni: káládatosabb dolog Magyarországon no-vellát írni, mint tudománytól csepegő ér-tekezés. Mert a nevellára legfőjebbet azt mondják, hogy rossz, de tudós ezikkre az ember közül legalább is kilencet azt mondja: hogy írója számar.

No de mégis: hányféle a becsület?
Erre a kérdésre ahány ember, annyi a különböző válasz. Minden kereső a maga külön becsületére esküszik: a lelkiesség, az orvos, a munkás, az ügyvéd (ez is?), a bi-ró. Paraszubecsület is van és zsvány-becsület is van, ahogy azt sok szegény, novella és jó meg rossz népszinmű bi-za-yítja.

Kérdéshetném ugyan, hogy a sok fog-lalkozási ág szerint osztályozott becsület hol van az — egyéni becsület? . . . de hát sem arról akarok én most beszélni. Én ma humorosokat írok, már pedig a becsület-sől, mint ilyenről, vagy komolyan írjon, vagy sehogy sem írjon az ember fia. Mint már a ezim is mutatja, én ma az Oltyán Pável becsületéről akarok írni (ez elbírja a humorosokat), azé az Oltyán Páveléről, aki Darná mellett Györgye községben lakott s aki a neve mállé mindig odatette: a lui Domide.

Györgyén ugyanis két Oltyán Pável koplatja a boeskort — már amikor sár van vagy télies az idő, — az egyiknek

Eszik a feketegálya!

Ismételten csodálkozással emlékestünk meg arról a rendkívüli jelenségről, hogy télvis idején, a legszentebb ünnep családi melegségéből szakadnak ki tiszerszámra hasznából a világotjárók, a nekibusultak, az új életkeresők.

Ime es a kóp szemek élé hozza azokat a szivességgé pillanatokot, mikor a fekete gálya jóllakik. Megokosodik tört reményekkel, támadó reményekkel. Kudjatorétt sors aszerekkel és virradó ábrándokkal. Mikor felvesszi hátára a hamt-lanokat, akik menekülnek egy boldogtalan országból, hogy lihogva, verejtékszeve és ujra csalódva hajszolják a boldognág délibábját.

Pánfir, a másiknak Domide az atyja. A csalóból hát, hogy fel ne cseréljék őket, az egyik: Oltyán Pável a lui Domide. Vagy is magyarul: Oltyán Pável a Pánfir, ille-ve Oltyán Pável a Domide fia.

Nos, a szegény becsület sok osztályozá-sa között a legeredetibb az volt, melynek Oltyán Pável a lui Domide a aszerzője. Ő is azt mondta, hogy van kétféle becsület. Hogy van téli és nyári becsület. Ahogy van téli és van nyári ködmön.

S hogy szent valló legyek, megírom, hogy Oltyán Pávellel sem vitatkozom. Nem vitatkozom pedig azért, mert elime-rem és beösmérem (a sommás törvény al-kotójának profundus tudománya szerint a kettő között is különbség) hogy Oltyán Pávelnek a maga szempontjából tökéletes igaza van.

Igenis, van téli becsület és van nyári becsület, ahogy a számaözvegy urak fel-fogása szerint van téli hüség és van nyári hüség. Előismerem és beösmérem és azt hiszem, igazat ad velem együtt Oltyán Pávelnek mindenki, aki ezt az ártatlan írásmat olvassa.

Egy téli bere-mulatsággal kezdődik ez a történet. Azért mulatság, mert zene is volt, tánc is, és azért bere-mulatság, mert leginkább sört sört ittak a mulatozók. De ittak persze pálinkát is. Édeset, mézsel kevertet a lányok, egyszerű bundát a le-gények.

Folfa Ávrám is ivott. Csak egy-két pohár sört, csak négy-öt korty pálinkát és mégis úgy érezte, hogy forog vele a világ. Mert akkor este mondta neki Dogár Gré-ta, mikor lehütözni vitte ki az udvarra az eresz alá, hogy rendben van a dolog. Ő kihallgatta ma késő délután, hogy mi tör-tént az atyja és az Ávrámé között. Hát megegyeztek, az történt. Beszélgettek, vi-

tatkoztak és ittak persze pálinkát is. Éde-set, mézsel kevertet a lányok, egyszerű bundát a legények.

Csinos leány volt Dogár Gréta, megtet-szett nemcsak Folfa Ávrámnak, de Oltyán Pávelnek is. Aki már jócskán beazedvén az árpalébből, pálinkából, részeg fővel csak odaállt Dogár Gréta elé és táncra kérte.

Táncra kérte, de hogyan? — Gyere a kakashoz, te anyád csirkéje te — ezt mondta neki és hosszú két karjával olyan mozdulatot tett, mintha egy láthatatlan fatörzset ölegetne. Uborka alakú feje meg féldalt hanyatlott és szemével ugy tett, mint a bakka, mikor a sétatéren csinos felhárnapet lát.

Summa summárom, az ipse szemtelen volt, ámde nyomban rá meg is kapta a jól megérdemelt választ. Gréta helyett Folfa Ávrám felett, akkora pofont adván Oltyán Pávelnek, a Domide fiának, hogy a nagybőgös azt hitte, elpattant egy hur.

Oltyán Pável erre mit tehetett egyebet . . . visszautótt? Dehogy. Szépen körül-nézett, hogy — kik a tanuk. Hogy más-nap reggel, mikor az ügyvédhez megy panaszt tenni Folfa Ávrám ellen, sorban elmondhassa, hogy ez is látta, az is látta, bizonyos hát, hogy neki pofont adtak s hogy azt Folfa Ávrám adta és senki más.

— Tanut keressz, Pável! — kérdezte egy esküdt. — Azt mondom én neked, hogy ne pörölj te rusnya. Tedd el azt a pofont s fektüdj a földre.

— De nem fekszem, nem fekszem, — így bömbölt Pável. — Megyek az ügy-védhez. Engem pofonútni, becstelenné tenni! A becsület drága, a becsület szent. Nem elnyűtt boeskoriszaj az én becsüle-tem, hogy csak úgy az árok szélén hagy-jam.

Kérelték szép szóval, kérelték itallal;

különösen a kiszemelt tanuk buzgólkod-tak körülötte, de hasztalan volt minden. Az italt azt megitta, de már a szép szót nem vette be a gymra. Azt eleresztette a füle mellett. Süketnek beszéltek, vagy a Domide fiának; az eredmény ugyanaz volt.

Három héttel ezután, egy hideg keddi nap reggelén, Oltyán Pável vagy számad-magával szorongott a járásbírószág folyo-sóján, a büntető bíró hivatali szobája előtt. Annyian voltak, hogy ügyvédja csak bajjal birt magának utat törni a so-kaságon keresztül a bíró szobája felé. Ez hizott ember volt, nagy hasu és testes; az alperesek zsúrja, úgy látszik, mind az ügyvéd urra tapadt.

Az ajtóban megállt és a tömeget nézte. Lehettek vagy százan. Négy-négy ember: a sértett, a terhelt s két esküre kész ta-nu, ennyi átlag egy becsület. Tehát 25 becsület, ami itt bíróra vár. Adta terem-tette! Sohasz hitte volna az érdemes fiaká-lis, hogy ennyi sok becsület legyen a vi-lágon.

No de ez nem tartozik a dologra. A do-logra tartozik, ami jó négy órával ez-után történt, mikor az Oltyán Pável con-ra Folfa Ávrám pört tárgyalták.

A büntető bíró még fiatal bíró volt. Tetszik tudni, mi ez? Őt mázsa elmélet s mindenféle elvont tudomány, de alig félfont tapasztalat és ösmere az életnek, begyurva az emberbe, kit az „Öszlet-száznak” nevezett igazságügyminiszteri kiadvány a kilenczedik fizetési rangosz-tályba soroz: ime, ennyi és nem több ma a fiatal bíró.

Doktor Násku Maxim királyi albró sok mindent tanult. A büntető törvény-könyv és a kihágási codex, mindkettő an-nak valamennyi kommentárjával együtt

a fejében volt: a bünvádi perrendtartás és az életbeléptetési törvény is betéve tudta; megtanult ezek mellett sok egye-bet mást is, ami a büntető igazságszolgá-latásra tartozik, esupán csak azt az egyet nem tanulta meg, hogyan kell az embe-rekkel beszélni és különösen a panasz-tal.

A szigorú bíró ur jól beszélt elől. Jobban, mint magyarul. Hiszen elől volt ő is, mint azok az elevenek és holtak, akik fölött itélt. De Kosbuk György nyelvén beszélt s ez volt a baj. Beszélt az emberi jogok tisztelben tartásáról és arról a szent valamiről, ami legszegényebb szől-lérnek is csak akkora kincs, mint a du-gazdag földesurnak: a becsületről. Ezt megsérteni nem szabad s aki mégis sért, az elégtétellel tartozik. Az elégtételt pártatlan bíró szolgáltatja a sértett félnek, megbüntetvén a sértőt, a törvényt lábba tiprót. Ámde sokkal szebb elégtétel az, mikor a sértő belátja, hogy vétett a jog-rend ellen és attól, akit megbántott, be-esánatot kér. Kérjen tehát becsánatot Folfa Ávrám Oltyán Pávelől és a sértő meg a megsértett távozzék innen mint két régi jó barát, hiszen amugy is egy falu szülőtte mindkettőt.

Hát szó sines róla, szépen szónokolt a bíró. Meg is értették volna őt a peres fe-lek, Oltyán Pável és Folfa Ávrám, esu-pán csak azon mult, hogy nem jászváadás egyetemi tanárok voltak ők, hanem sim-p-la parasztleányok. Így hát nem értet-tek meg, hogy mit mondott a bíró.

Végre az irnok ur, a jegyzőkönyvveze-tő — mit volt mire várni? — beállt a bi-róságnak. Amit a bíró ur románul elsa-valt, azt ő szépen lefordította előlra, de persze nem teszék hitet rá, hogy pontosan a szöveghez tartotta volna magát. — Egy faluban laktok, ti koresmasszag szentek, — így dörmögött az irnok — minsen jobb dolgokat, mint itt pöröködni! Bekálja-tek meg, aztán hátra arez meg indulj.

Ez már értelmes beszéd volt. Folfa Ávrám hajlott is volna a szép szóra, de nem így Oltyán Pável. Hozom nyakán a fej-nek nevezett uborka tagadólóg megost-ide-oda.

— Dommule kánezelszt, — mondta makaesködva — így beszéltek hozán már otthon is nem egyszer. De nekem a becsület kell, nem a szép szó, meg a Folfa Ávrám barátsága. Békítsen a pap, de a törvény csak büntessen. Ez itt pofon-ütött, tessék hát megfenyíteni.

— Halgass már, te gyilkos, — kezdézt-tatta meg a szót az egyik tanu, hátrább húzva vagy egy léppessel Oltyán Pável, s Domide fiát. — Hát keresztény vagy te, vagy vére szomjas pogány? Mit akasz-t a többit? A kérő szó nem elég, neked a Folfa Ávrám levágot keze kell?

A tanu jót akart, de a szigorú bíró mégis azt a tanácsot adta neki, hogy csak mikor kérdezi, beszéljen. Egyéb-ként: tács, vagy fogja be a száját.

Oltyán Pável is méltatlankodott. — Mit is gondol, bágyé? — mondta nekeltelve. — Hogy én itt most engedjek? Csak nem pusztá szóval varrják össze a széjjeltéptett becsületet!

S tovább makaesködött. Denique ugy történt s végződött a dolog, hogy a sz-i-goru bíró ur „behajthatatlanság esztén-öt napi elzárásra átváltoztatandó” ötven korona pénzbüntetésre ítélte Folfa Ávrámot, a tettest.

Oltyán Pável persze nem ösmerte a bünvádi perrendtartást és ez ne kisebbt-se őt a szemünk előtt. Sok ügyvéd és bi-ró és vérszomjas ügyész nem ismeri. Ártatlan nézessel azt kérdezte a szigorú bi-rótól, hogy hát ő neki mit fizet Folfa Ávrám, a büntés?

— Neked, fiam? semmit. Azaz fizet még husz koronát, de abból tizenhatot az ügyvéd urnak adsz és kettőt-kettőt a ta-nuknak.

Oltyán Pável nagyot nézett. — De én nekem, dommule, nekem mennyit fizet?

Koptattam a lábam, fagyoskodtam, az-nam, vesztettem négy napot... hát én in-nyan jártam!

Ingyen, fiam, ingyen. Nem tehetek róla. Végeztem, elmehetsz; áldjon meg az Isten.

Oltyán Pável elment, szinte szegény-kezo. Nem fért a fejébe, amit átélt, ta-passzalt. Csak hazafelé csoszogva kezdte sejtteni, amit mi jogászok már haj de ré-geen tudunk, hogy t. i. minden törvény a világon tökéletlen.

...Ha a nagyszerű bíró ur megtudta volna, micsoda eredménnyel járt otthon a faluban az ő böles ítélője, menten le-ült és ezikket irt volna arról, hogy a tár-sadalom nem elégszik meg a bírói ítél-vel, hanem kétszer, sőt többször is büntet, s hogy a társadalom felfogása az igazsá-gosságról eszerint mennyire hely- és tö-kéletlen. — A szőképző ragokkal való afféle takarékoskodást én rossznak ité-lem, de a bíró ur mindenesetre így irt volna, tehát én is az ő módja szerint ir-tnam.

Az a böles ítélet ugyanis azzal az eredménnyel járt, hogy a Dogár Gréta és a Fofla Ávrám között megbeszélte há-zasság terve füstbe ment. Nem neki való ember az, aki hetven koronás pofonokat osztogat, vélte Gréta atya. Tíz ilyen po-fon s a vagyonnak vége. Fofla Ávrám te-kát menjen a pokolba.

Hát nem halt ebbe bele sem Fofla Áv-rám, sem Dogár Gréta, sőt mikor elmult a tél és jött a nyár és beköszöntött ko-szorús Szent János napjának ünnepe, Fofla Ávrám az ő koszorújával más lány háza elé ment, hogy azt a háztetőre do-bja és Dogár Gréta is, mikor látta, hogy Ávrám helyett két-három legény is dobja koszorúját az ő háza tetejére, hát örült és büszke volt és boldogan mosolygott.

De ime, micsoda lábon jár a utorka közelédek amott az utcai kut felől, egye-nesen a Dogár Gréta háza felé! Persze, hogy Oltyán Pável és senki más. Térdí-gár kezében két koszorut is látogat, hogy az egyik leessék a háztetőről, a másik talán mégis fúródjon a földbe, hogy Oltyán Pável és senki más. Térdí-gár kezében két koszorut is látogat, hogy az egyik leessék a háztetőről, a másik talán mégis fúródjon a földbe, hogy Oltyán Pávelnek, így szült hozzá:

— Eh, aki buta, buta, — vélték a pa-rasztok a napirendre tértek a dolog fö-lött. Télen ütük: perel; nyáron ütük: hall-gat. S megszületett a faluban a szállóige, hogy Oltyán Pávelt csak nyáron üsse po-fon, akinek viszik a tenyere.

De az öreg Dogár Afton, aki időközben Zsírigan Mákának is kiadta az útját, mert sok koremsai adósságot csinált, akarva nem akarva sokat gondolt Oltyán Pável-re. Igaz, hogy talán buta egy kicsit és nevet is rajta a falu eleget, de takarékos, dolgoz, esendes, otthonülő. Hátha mégis csak a Domide fiut rendelte leányának az Isten?

Egy vasárnap délután megszólította. — Szeretted a lányomat, Pável? — kérdezte minden kerületés nélkül.

— Hogy szeretem-e, bágye? Három po-font kaptam eddig miatta. — volt az egyszerű válasz.

— Igenis, ugy van — mondta Dogár Afton. — Egyet Fofla Ávrámól kaptál, kettőt meg attól a másiktól. De mondjad csak, te Pável: Ávrámot perelted, Zsírigan Mákávé nem perelted? Vajon miért, mi okból?

Oltyán Pável féloldalt hajította hosszú fejét és úgy nézett Dogár Aftonra, mint a béka a darázsra. — Megmondom én, bá-gye. Számár voltam mindig és leszek, amíg élek. Nem tanultam semmit, se be-írt, se számot. De az elmult télen, hogy Fofla Ávrámot megpereltem, egy dolgot mégis megtanultam. Azt, hogy a szegény embernek kettőféle becsülete van. Van téli és van nyári becsülete. Ha csufolják, meg-bántják, hát télen még elmehet a törvény-b-í, bíróhoz. Nem kap egy krajezárt sem, de mert pihen a munka, hát nem is mu-laszt semmit. De nyáron már nem mehet, mert minden napja drága. Várja a málé-föld, a havas és a széna. Ilyenkor járjon ő becsülete keresni! Drága a becsület, de a szegénynek csak télen lehet az, bágye.

Nyáron nagyon olesó, mert muszáj, hogy az legyen. Fél napi munkának is nagyobb az értéke.

Dogár Aftonnak ez bizony egészen új filozofiai világnézet volt, de azért meg-értette. És vállára ülte Oltyán Pávelnek, így szült hozzá:

— Beszélhet a falu, ami neki tetszik. Okos vagy te, Pável. S tudod-e mit mon-dok? Gréta is okos lesz, csak bizd rám a dolgot.

Olykor éjjel. . . .

Irta: Tóth Árpád.

Olykor, éjjel... szivem hogy zakatol! Az ágyon ujjam tévedve jár... S nagyon közel, mellettem valahol halkan megkocog az vizespohár... S nem tudom: hol vagyok... akadozón Bémlik élelem az elmult, messi est S ujjam a fagyos márványlapon Reszketve egy gyujtót keres...

Aldott a fény, mely szerzőm, fakón Ilyenkor gyűrt pármám mellett kigyul S a kedves, vén tapétát a falon Megcsillantja s bus orozámhoz simul! Jól esik látnom: esendesen pihen Minden butor és békén feketül S az asszony és néma semmben Föllelékeznek: nem vagyok egyedül...

Kabátom összegyűrve lóg szögén, A róssa rajta hervadóan vált S egy percze, a klübeléző szönyegén Látom a rózsáruló leányt: A lámpák közt mily busan oson át, Apró teste mily zsege s mily hajlott... Látom álmos és szelid mosolyát... Szegénynek festett arca volt...

Csönd... vén poétám könyvét fölveszem, Hová este dobtam, a szék alól, S mig lankadtam lapozgat a kezem, Zörgő lap s agg rim álomba dalol. Félfüllel hallom s halkán nevetem: Künny egy papucs mily furcsán csoszog el S puha Nirvánán, csöndes fekhelyem Altatón, hűsen átölel...

Az automobil.

Irta: Lengyel Géza.

Este tíz óráig valami külön munkán körmölt a hivatalban Nád Jóska. Ekkor hóna alá vett még egy nagy pakcsamatát és ment haza. Átvágott a köruton. Már üres volt a széles utca, nedves és fekete. A Duna felől azonban friss szél jött. Egy percze megállt az ut közepén és nagyot mélyet lélezett. Bámulta, hogy senki sincs már az ut-

zán, néha korán van és bámult egy nagy, kerek, fehér, világos tányér, amely egy- re közelebb jött hozzá. Rövidlábú szemé- re összehuzta, csodálkozva, mereven nézte a furcsa világgasságot. Annak fényénél meglátott egy arezot, egy félig eltakart, egészséges, vörös, kieszerzett arezot, nagy orrut, szuró szeműt, barna bajuszt.

Talán egy századpillanatig láthatta. Hallott valami különös berregést és el-vágódott, végig a nedves kövezeten. Vil-lámgyorsan robogott, inkább suhant ke-reszül rajta egy nagy idomtalan automo-bil.

Semmi fájdalmat nem érzett. Csak nyi-totta, tágotta a száját és megdermedten, iszonyu dühvel látta még, hogy megállás nélküli, messze rohan a nagy kocsis. A szá- ja tátogott, mert ordítani akart, ilyesmit: — Megállni... megfogni... utána a gazembernek...

A következő pillanatban elájult.

A körut pedig üres volt. Nád Jóska el-tört, szétröccselt lábával, eszmélet nélkül, nyugodtan, háborítatlanul pihent. Jobb-ról-balról egyre ritkábban száguldoztak el a villamosok. Végre jött egy ember, aki észrevette a balesetet, azután a rendőr, a csoportosulás, a mentők.

— Elütötte egy kocsi — mondotta az egyik hivatalos személység.

— Nem, nem kocsi volt, — felelte a másik nagy szakértelemmel. — Ez egy jó széles talpu automobil nyoma. Szerencsé-je, hogy csak az egyik lábán ment ke-reszül.

Térdíg vágták le a szétzuzott jobb lá-bat. Mikor a kórházban magához tért, mi-kor elmult a narkózis szédülete és ébredt a fájdalom, összeszorította a kezét és azt kérdezte az ápolónőtől: — Ki volt? Beesektek már?

— Az apácsa türelme irte. Ujra meg újra elcsúszott az agya a fájdalomtól. De ahogy lábadozott, ahogy kezdett vissza-térni az ereje, úgy kutatta, egy kérdezte egyre türelmetlenebbül: — Megtáltálták-e? Ki volt?

Már akadt nyugodt, esendes lázmentes félórája. Ilyenkor már egészséges volt. És védborult a szeme, felhörpült, károm-kodott, azután esküdözött, hogy meg kell találnia a gyávat, aki szerencsétlenné te-tte, aztán megszökött.

Az orvosok engedelmével aztán végre eljött a rendőrség, kihallgatták. — Nád József, negyvenkét éves, azelőtt kereskedő, most napiéjjas — diktálta be erős hangon. — Követelem, hogy felku-tsásák és bezárják a gazembert.

A rendőrfogalmazó elnézően mosoly-gott. — Tudja-e a az automobil számát? — Nem tudom. — Látott valakit a kocsin? — Láttam, meg is ismerném.

Később fényképeket raktak eléje, szem-lelyleirást kérdezgettek tőle és mire ki-szabadult a kórházból, a rendőrség befe-jezte az ügyet: a tettést nem lehet kiderí-teni.

A kopott írósztárnál, ahol az aktákat másolta, új dijnok ült. Valami betegsé-gélyző pénzeeskét kapott még, azzal neki vágott a városnak. Elment egy újság-hoz és hirdetést tett közzé:

— Az az ember, aki tőnkre tett, ha nem alaváló gyáva, jelentkezék, álljon szembe velem.

Hát persze, hogy alávaló gyáva volt. Mikor másodszor is kiakarta nyomtatni a hirdetést, szánszokva mondta neki az újság-tisztviselő, hogy ne költse hiába a pénzt.

Nem szólt semmit, elment egy másik ú-j-ság-hoz. Napközben pedig álldogált az ut-casarkon, nézte az automobilokat. Mesz-sziről figyelte a berregést, falabával ki-kopogott az ut szélére és merőben figyelte minden automobil arezát. Azután sóhaj-tva ballagott vissza az utcasarokra.

A járőkelők olykor koldusnak néztek. Pénzt akartak a kezébeesztatni. Dölyfö-sen, méltatlankodva utasította vissza. El-fogytak azonban az utolsó fillérei is. Ekkor elvette az első tizfillérest egy szép, fiatal asszonytól. Ott maradt az utca-sarkon, nem kért, nem nyújtotta a kezét, de elvörösödvé, dobogó szívvvel elfogadta a krajezárokat. Ez a jóvedelme persze egy kis bajt okozott. A rendőr engedélyt kért tőle. Koldulási szabadalmat. A ren-dőrségre került.

Ott nagyon megszánták és büntetés he-lyett engedélyt adtak neki. Most már ren-des vendége lett az utcasaroknak. Kol-dult és figyelte a sok rohanó gépkocsit. Amikor úgy vélte, hogy az a gyűlöletes vörös arezu, barna bajuszos ember ül a kormány mellett, rohant ki az utra. Szám-talanszor csak egy hajszálon mult, hogy a villamos alá nem került, míg a közele-

dő kocsi elé futott. A hordárok újsá-g-árusok, a sarok többi lakói boldognak tartották és megőstölték róla, hogy a vil-lamos alatt végzi életét.

A szerencsétlenség napja vedves, sáros, fekete volt, éppen, mint amaz este. Nád Jóska sürün nyújtogatta a tenyerét, de a krajezárok nagyon kevésé hullottak. Az automobilok pedig soha nem rohan-tak olyan tömegesen. Egyik a másik után jött, hangos túlközléssel. Jóska alig győ-zte a szemét kapkodni, — mert el nem me-hetett előtte egy sem, hogy meg ne nézte volna, nem üle rajta az — niar a bolon-duláshoz járt közel. Alkonyat előtt robo-gva jött egy nagy zöld kocsi Nád Jóska ránézett és elállt a lélekzete. A vörösar-ezu embert pillantotta meg az üvegablak mögött.

Iszonyu kiáltás tört ki a melléből: az örömnék, a diadalmas boszúnak, a retten-es dühnek a hangja.

— Fogjátok meg... megállni! — ordi-totta rekedten.

Falába nagyokat koppanat, amint ro-hant az utra a bámoló emberek között. Épp ott vágódott el a sineken, irgalom nélküli gázolt rajta keresztül a villamos, mig az automobil széles kerekével puhán gördülvé, már messze járt.

Egy szegény árváról.

Irta: Szabolcska Mihály.

T-nulónak, kiskoromban Meglehetős szegény voltam. Napról-napra csak egy étlem: Félig kegyelem kenyeren, Félig sokszor szomjan, étlen.

Gardag fiu ült mellettem, Akit biz én irigyeltem. Irigyeltem a módjáért, Folt nélküli kabátjáért S a tanár sok, jó szaváért.

Hanem egyszer beazéd közben, Valahogyan reájöttem: Hogy a reng és módos élet, Nekem így nem kellenének, — Hogy nincs anyja szegénykének!

És ezental én mellettem, Ülhetett még selymesebben! Én a foltos kabátomban: Csak szépen haza gondoltam, S százszorta gardagabb voltam!

Megtisztelnél bennünket.

Irta: Bede Jób.

— Megtisztelnél bennünket, kedves bátyám, a feleségemnek igen nagy örömet szerezneél, engem meg éppen a világ leg-boldogabb emberévé tennél, ha vagy egy-szer meglátnál bennünket. Erősen várunk, gyere ki egyszer hozzánk vacsorára. Min-den nap várunk, akármikor jössz, este ot-hon vagyunk. Este igen, én nyolc órákor végzem a dolgoimat az üzletben; kilenc órákor vacsorázunk. Nem akarunk hábor-gatni azzal, hogy érted menjek, tudom, hogy nem szeretted, ha zavarunk; hátha nincs jó kedved. De ha eszedbe jutna az öcséd és meg akarnál ismerkedni a fele-ségemmel, akire büszke vagyok, mondom, ha kijönneél hozzánk egy este, az lenne életem legboldogabb ideje. És mondom, akármikor jöhetsz, mi hál! Istennek, ugy vagyunk berendezkedve, hogy mindenünk van, jó vacsorát találsz nálunk kedves bátyám és szeretettel. A címet többször megirtam, most megint ideírom, jöjji kér-lek szépen.

Pillér Dénes, az előregedett festőmü-vész, a kora tavasz délutánján fáradtan ült szobájában, a rendetlen poros udvari lakásban, melynek ablakai még a téli sa-rós esőtől voltak piszkosak. Ült az asztala mellett, miután megunt már a pamlagen, a rossz szagu pokrócon a fetregést. És olvasta a levelet, amit az öccse írt. Ol-vasta kétszer-háromszor s egyszer csak úgy érezte, mint hogyha a torkát fojtog-atnák és belső zokogás szurta a mellét. Ez az idégesség, gondolta, ez a magára hagyott ember betegségeinek egyik szo-moru fajtája. Hallomásból, több elpuszt-ult barátjának a sorsából ismerte. De hátha mégis csak amiatt van, mert az öccse leléből az önzetlen szeretet me-legét érezte, szeretettel, holott már rég elkezeredetesen csak az a meggyőződés élt benne, hogy ilyen nincs is a világban.

Tehát elmegy és felkeresi az öcsését, akit már tíz éve nem látott. Rendbe szede-t a holmiját, amit magára akart venni, mert otthon leginkább egy nagy téli-kabátba burkolódzva szokott fektüdni.

Aztán megint a pamlagra dőlt, gondol-kozott, emlékezett az elmult hosszú idő-re; amennyit élt s amennyire visszafelé tekinteni képes volt, mind átfogta, fel-idezte; számvetést csinált és szíve la-sanként megoldódott, a fojtogatás meg-szünt és szemeiből meleg könnyek foly-tak le az arcára... Illuzió... illuzió... ismételte háromszor-négyszer egymásután... nem maradt semmi. Az öcsém más-utakon járt, ő valóban boldog lehet.

Nolcz órákor elindult. Egy kocsit kere-szett és egy félóra mulva már ott volt, a város külső területén, fák és kertek kö-zött, ahová csak pár év óta építettek esi-nos, egyszerű, de kényelmes lakóházakat, piros pléh-fedelekkel, nagy verandákkal, az udvaron filegóriákkal, tiszta jómódu hajlékokkal. A fák rügyei már fakadtak és az ébredő kertek párja esendes falusi hangulattal itatta át az enyhe estet.

A kocsis kérdezi: — Sokáig kell várni, nagyságos hm... — Nem tudom, de várjon.

Az öccse jött elébe a kapuajtóhoz. — Na, hála Istennek, oh jaj, mennyit vártunk már, hánszor gondoltuk, hogy jössz... Szervusz! Isten hozott miná-lunk. Jaj, a feleségem, hogy fog örven-denit, jöjji, ha látnád, na igen, hisz mind-járt látni fogod, jöjji...

Folyton beszélt hangosan, lármásan, minden mondatában két-három jöjji spé-kelve és Dénes mosolygott, hogy ez a so-kása megmaradt öcsésének gyerekkorá-ból.

— Ne jajgass annyit, hát menjünk. Megölelte öcsését, és megint érezte tor-kában a fojtogatást, köhögött és félre-fordult.

— Megyünk, megyünk, de nem muszáj szaladni, te köhögsz. De ugy-e nem vagy beteg, Isten örizzen.

— Nem, Miklós, hagyj... Máskor nem is törődött vele, de most nyugtalanította, hogy csak lassan tud járnai s úgy érzi, mintha a térdén alul nem is lenne lába.

— Csak menjünk lassan — folytatta Miklós — így... itt mellettem. Hisszem-nines sötét, Dénes...

Mindössze öt lépcsőfokon kellett fel-menni a verandára, Dénesetől is elfáradt. — Várj, beszéllek előbb az asszonnyal.

De már nyílt az ajtó s egy sugárzó pompás szőke asszony állott a küszöbön és boldog mosolyal fordult feléjük: — Isten hozta szerény hajlékunkban s soha nem látott sógort, a Pillér család büszkeségét.

— Nézd, Dénes, a feleségem... Is te anyukám... megismerted? — Meg, hogyne, hisz hasonlít rád... Azaz, hogy... nem éppen...

II.

— Ide ülj ebbe a karosszékebe... Anyu-kám, hozz Dénesnek egy kis konyakot és aztán nézz utána, hogy finom vacsora le-gyen, olyan legyen, mint a grófkárnál, Dé-nes el van kényeztetve...

— Ugyan, Miklós, ne okoskodjál. Csak szerény vacsoránk lesz, de azért minde-lesz.

Hozta a konyakot ezüst pohártartók-kal. Az üveget most bontották fel.

— En nem szoktam inni Dénes. Ugy-e el se hiszed, jajj anyuka le szoktatott róla. De most, a te tiszteletre. Ilyen nagy napon, jajj, amire évek óta várok, hogy végre az én házamban megvendégelhes-sek és megmutassam, jajj, hogy ember lett belőlem. Persze te sohasem jársz a Podmaniczky-utczában, ott láthatnád az üzletemet, a boltomat... jajj igen... ott én kora reggeltől estig dolgozom... hát az nem is neked való bejónni, jajj egy fűszerkereskedésbe. De van benne min-den, kedves bátyám s abból épült ez a ház, abból lett a jó mód, jajj...

Dénes egymásután két pohárkával ivott s ettől a homloka izzadni kezdett. — Meleg van talán, jajj — kérdezte Miklós.

— Nem; nines meleg. De nekem az a szokásom, mindig is így voltam, okkal-ok nélkül izzadok.

— Jajj... — Halld-e Miklós, én azt tapasztalom, hogy amikor az asszony itt van, akkor nem jajgatsz...

— Ugy van, jajj, anyuka erről is le-szoktatott. Ha azt mondom jajj, akkor mindig meghuzza a fülemet. De most nem bánom. Csakhogy eljöttél, jajj. Mindjárt megmutatok mindent. Ezt a telket ezeltől két évvel vettem olcsóért, mindössze ezer forint volt, most megér nyolcezeret. A házat akkor építettem, már mindent ki-fizettem. Ingyen lakunk, batyus. Ki la-ik még ingyen Pesten? Egy kicsit mes-sze van, de milyen jó levegő, ugy-e. Aztán minden az enyém. Nézd a butorokat. Lá-tod, ez villany és gáz is van, fűrdő is van, ami csak kell.

Az asszony nyitott be.
 — Szabad kérnem, a vacsorához...
 Halványkék pongyola volt az asszonyon. A nyaka szabadon maradt és olyan volt, mint az alabástróm. Az öcsése, magas vállas férfi, szerelmesen átkarolta.
 — Miklós — kacagott az asszony, — Miklós, nem vagyunk egyedül.
 — Nem baj, édes anyukám. Azt akarom, hogy a bátyám lássa, hogy szeretjük egymást.
 — Te bolond! Látni, sógor, most is olyan szeleburdi a maga öcsése, mint azelőtt öt évvel, amikor segéd volt nálunk és megkérte a kezemet... Azaz, hogy akkor, maga sógor, nem ismerte őt.
 — Az ember hamar megcsókolta az asszonyt:
 — Anyjuk, mit mondtam, erről ne beszéljünk.
 Az egyszerű vacsora nagy lakoma volt. Iletes, jó ételtek sorakoztak egymásután. A friss husok omlóra, puhára voltak sültve.
 — Jól van, anyukám, ez kell a batyunak, ez a házi koszt jó neki. Kináld csak Déneset. Ő a Hungáriában szokott enni, de ott se lehet ilyen jó, ugye, ott mindig veszekedni kell annak, akinek rossz foga van, ugye Dénes?
 Dénes egyre az izadságot törülte az arcáról. Egy zsebkendő már egészen viasz lett, azt a nadrágzsebébe dugta s a kabátja belső zsebéből, ahol kettőt szokott tartani, másikat vett elő. Miklós kibejárt, jó erős régi borokat hozott.

— Ma nekünk is szabad, anyukám — és koezingatott. Mit mondtam Dénes, ugye, jajji, nincs a világon több olyan szép asszony, mint az én feleségem. Mondanál rá egy szép felköszöntőt. Te mint festőművész értesz ehhez, batyun.
 Dénes egyre az izadságot törülte az arcáról. Egy zsebkendő már egészen viasz lett, azt a nadrágzsebébe dugta s a kabátja belső zsebéből, ahol kettőt szokott tartani, másikat vett elő. Miklós kibejárt, jó erős régi borokat hozott.

Az asszony szó nélkül megsepte az ura fülét s ettől rögtön elhallgatott. Dénes az étellel bajlódott. Most már a süteményeket fogyasztotta és vörös bort ivott.
 — A gyermekeket nem is kérdez, bátyus — szólalt meg egyszerre az öcsés különböző komoly hangon. — Tán nem is tudod, hogy kit remek gyermekünk van, egy fiu, meg egy leány. De nekik ilyenkor már aludni kell. Te semmit sem kérdezel, Dénes.
 — Igen... a gyermekek? De... Tudom... Hogyne... Szépek... — akadozott Dénes.
 Az asszony felkelt.
 — Ugye sógor, nem haragszik. Nálam ilyenkor már nagyon késő idő van, én unokára hagyom most. A testvéreknek, akik tíz év óta nem látták egymást, ugyanis mondani valójuk lehet. Csak mulassanak. De Miklós aztán vigyázz, neked se szabad sokáig lumpolni. Isten áldja sógor.
 Miklós megcsókolta az asszonyt s az bement. Amíg az ajtó nyitott, friss gyermeki kacagás hallatszott.
 — A gyermekek — szólott Dénes. — hisz énben vannak.
 — Igen, batyuskám, énben, de én nem akartam, hogy bejójának, majd elmondom.
 Megint leült a bátyjával szemben, bort töltött a poharába s egyszer csak eszedesen, komolyan, az összes jajjokat kifejezve beszélni kezdett és mondogatta a következőket:

— Az én dolgom, kedves bátyám, Dénes, családom dícsősége, aképpen van, hogy minden kívánságom teljesedett. Minden megvan, amit akartam. És ehhez tartozik a végére az, tán többször is írtam neked, hogy itt léssem és te láss engemet a megelégedés jótételeiben. Nézz rám. Én nem hasonlítok hozzád. Valamikor igen, ha sokkal fiatalabb is voltam, annyira hasonlítottam, hogy ha véletlenül egy előkelő dáma, vagy színésznő, avagy költő, a mai egyszerű világunkban másképpen neveznek, bejött a boltba vásárolni és én, mint legügyesebb segéd szolgáltam, megszólítottak: "Érdekes, maga úgy hasonlít a híres Pillér Déneshez, a nagy festőhöz, mintha édes testvére lenne. De persze, csak véletlenség, hisz maga egy segéd..." Erre nekem azt kellett felelnem: "Nem vagyok testvére." Mindenütt mindig el kellett tagdanom a híres Pillér Dénest, mert ő se akart tudni felelem. Szégyeltem ugye az öcsédet. Hogyne! Te a nagyvilágban éltél, az egész országot ismert, sok pénz volt, gallériá voltál, mindig csak egy napra gondoltál. Pedig ugyanaz a vér volt benned, rossz volt a véred, az enyém is, de én kigyógyultam, te ellenben úgy maradtál, mint ahogyan én voltam akkor, mint amikor nem akartál engem ismerni, nagyságos ur. Emlékszel-e, egyszer hely nélkül estangoltam Pesten egy hónapig. El voltam rongyosodva s amiatt nem tud-

tam állást találni. Én akkor láttalak téged drága kocsin fiakkerezni divatos dámmakkal. Láttalak bemenni a virágboltba, ahol ötven forintokat fizettél egy-egy csokorért és én három nap óta egyebet nem ettem, mint egy-egy darab kenyéret, amit a szállásadó asszony cselédjétől kaptam. Akkor mindent el kellett adnom és végre folkerestelek. Négyeszer is jártam, még délben is aludtál. Muszáj volt azt mondanom, hogy az öcséd vagyok s a szobalány rám nézett és azt felelte: "Ez bizonyos" és beeresztett. Te akkor azt mondtad, hogy nincs pénzed és csak két forintot adtál. Akkor, amikor najnalban ott álldógáltam a ligetben és láttalak, hogy a kocsinnak tíz forintot adtál és két zsebdá neked egyenként húsz-húsz forintot és hallottam, hogy ezek egymásnak mondták: "Ugy látszik Pillér ur ma gyengén van eleresztve dohánnyal." Tudnom kellett, hogy a dohány pénzt jeletem. Hát igaz, hogy nem volt pénzem. De kértem ruhát tőled, hogy akkor könnyebben juthatok be valahová. Nálad halommal volt, még se adtál, tudtam, azt gondoltad megismerik rajtam a ruháidat. És az ágyban fekvő megpirongatással, hogy azért nincs helyem, mert lumpolok, iszom, könnyelmű vagyok. Te mondtad s alig bírtam az ágyad mellett állni, olyan italszaga voltál. Azonban én elhagyatva, betegem a kórházba kerültem és kigyógyítottak. Aztán helyhez jutottam. Ha száz forint kauziót tettem volna le, jobb állást kapok. A faezérségek kávéházában olvastam az újságban, hogy kétezer forintot kaptál egy képedért. Még egyszer megpróbáltam, hátha segítenél. Írtam neked, megírtam mindent, csak kölcsön kértem, és fogadtam, hogy visszafizetem. Nem válaszoltál. Hát én folytattam a kintolást, de megcsókoltam, hogy visszafizetem neked mindazt, amit ellenem vétélteél.

Tíz év, kedves bátyám, sokat kellett dolgozni. De én megerősödtem benne, mert már egészséges voltam, nem ittam, nem éjszakáztam, semmiféle rossz társaságba nem jártam, rólad sokat olvastam, és hallottam vagy öt évig s azután semmit. Azután már kérdősközdöm kellett, utána kellett járnom, hogy merre vagy, mit csinálsz. Tudakozódtam, hogy mit mivel a híres Pillér Dénes.
 — A híres! Csak volt híres — felelték, — már nagyon züllik. Keveset tud dolgozni s amit fest, olesón kell eladnia.

Azt is megtudtam, hogy így züllő állapotban könnyebben élsz, mint amikor telet voltál pénzzel. Mert így mind kevesebb és kevesebbre van szükséged. Barátaid elhagytak, barátaid kikacagtak, mihelyt üres lett a zsebed. Itálból kevés kell, mert a kiesítől is holtrészeg vagy. Lákhatsz olesó, piszok lakásban, senki se törődik veled. Járhatsz utolsó lebujokba, nem ismernek. S te ugye most is kerülsz a Podmaniczky utcát, ahol én segéd koromban a pult mellett állottam, kerülsz, mert azt gondolod, hogy most is a híres Pillér Dénes vagy és szégyenled kell az öcséd foglalkozását. Pedig hát, kedves bátyám, a sors megváltoztatott minket. Tán most úgy vagyunk vele, hogy én tagadnálak le, mert egy szolid üzlet tulajdonos hitelnek nem használ, ha olyan bátyja van, mint amilyen te vagy.
 Ha pedig hallottad a gyerekeket, akkor azt is meg kell mondanom, hogy a vacsorához azért nem hoztuk be őket, mert a kis gyerekek megijednek az ilyen elzülött arcától, amelyiken vörös a szem és amelyik a második pohár bor után már tele van foltokkal.
 Most már érted, kedves bátyám, hogy miért akartam, hogy a híres Pillér Dénest szerény házamban lássam vacsoránál, mint "szelt vendégünket. Hogy megmondhassam és megmutassam neked, mi volt emelkedtem én és hová pusztultál te.

III.
 Azután Miklós ismét konyakot töltött a bátyjának, aki szó nélkül halgatja, de csak harmadnapra jutott valamennyire eszébe, hogy ezen az estén miket beszélt neki a híres Pillér Dénesnek az öcsése, a fűszeres.

Innen-Onnan.

Bontják a tordai fahidat. A híres tordai fahidat lebontották. minden fejszevágással, amelyel megsemmisítették a remek favezeteket, erős pilléreket, egy-egy darabot hasítottak ki a mult emlékéből. Talán nem lesz érdekeltlen, ha idejegyezzük a fahid feliratát, amely így hangzik:
Im ez híd Erdélynek remek alkotmánya nagy költséggel, de nagyobb gondal, s

legnagyobb kőhaszonra Isten segedelmével által
Remai sz bírodalomlély groff Széki Teleki Domokos nms. Torda vármegyei főispány, közben járásával a felséges királyi főkörmány aszék kegyes jóváhagyásával
Miklós László Csehi Boldizsár és Ostrovici József
Torda város fő hadnagyjainak munkás felügyelők által városi közpénzzel
a hid lakosok segéd munkájakkal sok jeltvő megyebéliektől is meg nem vont nemes adományokból
Követsi Jánosnak hazafi fő építő mestereinek ritka elme munkájával hat esztendőig folyt verejtékek után.
állítottot véget ért Ostrovici József fő hadnagy kormány által 1815-ben csudáid it utazó a természet bajnokát a mesteregeget est a vizgyező remek alkotmányt melyen maga a folyó is herculeusi erő alatt mormolva bámulja.

Ez a fahid világnevezetességű magyar mérnöki alkotás volt. És ez nem nagytás, mert a világ valamennyi mérnöke tanult a hid nagyszerű szerkezetéről az egyetemeken. Más nemzet reszkető gondallal őrizte volna meg a romlástól. Magyarországon felbőszít hülye butasággal ezt a kiváló emléket lerombolták. Ez a vandálizmus felér a legaljasabb gyilkossággal.

I. Miklós császár egy alkalommal utazás közben észrevette, hogy lassú és rossz kocsijuk mellett sokkal különb gyalog-ösvény fut át az erdőn. Egyszerre csak egy meglehetősen sebesfolyású patak elé érték, melynek gyaloghídjá azonban már rég beszakadt. Ugyanekkor egy erdei munkás gázolt át a patak vizén, derékgűrt erő ársban, de azért szerencsésen lerakta teljesen száraz lisztes zsákját.

A császár odamegy a favágóhoz és így szól:
 — Vigy át engem a hátadon, kapsz tíz rubelt.
 A favágó az előkelő tisztben nem ismerte fel a császt, de az ígéretben szentelt megbizott. Megragadta tehát s minden baj nélkül átblabolt vele a hüvös patakon. Mikor a császár szerencsésen átvált a tulsó partra, így szólt a gyalog révészhöz:
 — Hozd át azt a másik urat is, de mert az sokkal nehezebb, kapsz érte húsz rubelt.

A termesztettség alatt csak úgy gőnydedezett a favágó, aki a patak közepén egyszerűen megállott, mert az át szállított császár ezt kiáltotta:
 — Harmincz rubelt fizetek, komám, ha belemártod azt az urat a patakba.
 A császár észrevette a császár kötekező kedvét s ezt mondta:
 — Negyven rubelt kapsz, ha szárazon a partra szállítasz!

— Ötven rubelre emelem jutalmadat, ha belejtéd azt az urat a vizbe! — in-eselkedett tovább a tréfas császár.
 A bajban levő császár ekkor a tévavágó favágó fülebe sugta:
 — Száz rubelt kapsz, ha nem arra az urra hallgatsz, hanem rám.

A patak közepén megrekedt favágó erre gyorsított léptekkel szállította ki a császár mellé az izadó császart, akit ura vidám kacajjal fogadott a megszünt veszedelem után.

Krisztus és a magyar paraszt. János gazda, a nagy kópé, nem sokáig fog már huncutkodni. Az öreg nénemasszony végigpróbálkozott már a határban leheto összes füvekkel, meg a saját házi gyógyszer-tárával, de János gazda attól sem lett jobban. A gazda egy utolsó huncutságra határozta el magát. Beszalasztotta a legkisebb fiát a városba azzal az utasítással, hogy mind a két tekintetes prókátort urat hozza ki, mert ő testamentumot akart tenni. A két ügyvéd égett a kíváncsiságtól, hogy vajjon mit akarhat tőlük a jámbor parasztgazda. Mihelyt megérkeztek és beléptek a szobába, azonnal megkérdézték az ágyban fekvő gazdát:
 — Mi jót kíván?
 Azzal szétnéztek a szobában, hogy hová lehetne leülni. De a kis szobában csak egyetlen egy széke volt.
 — Tessenek az ágyra leülni, az egyik ténsur erre az oldalra, a másik meg amarra.

Mikor aztán az utasítás szerint helyet is foglaltak, újra megkérdézték:
 — No, János gazdám, minek okáért hívatott? Hiszen, ha még két becsületes szék sem akad a házánál, miről tenne testamentumot?
 — Nem is akarom én, tekintetes uraim, — feleli nyugodtan János, — csak azért fárasztottam ki a téns urakat, hogy ha már nem élhettem úgy, mint élt Krisztus urunk, — dicseressék, — haljak meg legalább úgy, mint ahogyan ü szentsége — két lator között!

Kisvárosok őszi vasárnapjai.

Irta: Ady Endre.

Ma találkoztam veletek, Kiket ma is siratva bánok Őszi vasárnap-délutánok, Hídeg ajku, halott mátkáim, Kisvárosok bus leányzó! Őszi vasárnap-délutánok, Ma megint találkoztam veletek.

Mennyi szép fiatal erőt Unt álmodozással titokba Hortdram meredt karjaitokba. Kődben harangotok a tornyok S én a fényes Bábélek vágyát Hortdram meredt karjaitokba, Mennyi aszp, kár volt, fiatal erőt.

Hídeg és süket emberek, Nézetek reám, a vánszorgóra Egy-egy század volt egy-egy óra, Kimenős cselédek az utcán S szivemben szép, uszályos delnök, Egy-egy század volt egy-egy óra S körül hídeg és süket emberek.

Ma találkoztam veletek, Kiket ma is siratva bánok Őszi vasárnap-délutánok, Hídeg ajku, halott mátkáim, Kisvárosok bus leányzó! Őszi vasárnap délutánok, Ma megint találkoztam veletek.

A mérég.

Irta: Lovik Károly.

A hosszú Miller, akit valamennyi emberem közül legjobban szerettem, mert megbízhatósága, ügyessége és szorgalma révén magasan kiemelkedett társai közül, egy napon azzal a kellemetlen hírral lepett meg, hogy a ragadozók nagyon elszaporodtak a pagonyban, jóllehet tüzzel-vassal folyton a nyomukba volt és se szerezte száma, a feszítő deszkákon pellen-gérre állított különféle állati bőrknek.
 — Valami jó volna tenni tekintetes uram, — vélte a derék kerülő — hogy jobban puszuljon a fajtája, itt úgy lát-szik, már kevés a serét, meg a csapóvas.
 Szinte meglátszott viharedzett arcán, hogy mennyire félt emelkedésben levő fázánálománnyunkat a vérszomjas erdei rablóktól. Mialatt én némán hallgattam jelentéseit, önkéntelenül is a mérgezésre gondoltam, amelyről most, az első havon bizonyára szép eredményt lehetne elérni. Miller mintha kitalálta volna gondolataim, határozott hangon így folytatta:
 — Mérég kell ide, tekintetes uram, mérég, amely kipusztítja még a fajtáját is. Majd meg tetszik látni, hogy kitisztítom én az erdőt, csak tessék megengedni, hogy hozzákezdhessek.

Az engedély már régebben meg volt, mérég is volt feles mennyiségben és így mi akadály se lehetett a dolognak, de sohasem voltam barátja annak, hogy ezzel a felelősségteljes munkával más bizzak meg, Miller pedig csak a tavasz óta állott szolgálatomban és így nem ismerem még e téren ügyességét és megbízhatóságát. Ki tudja, elég óvatossá lesz-e és bír-e elég intelligenciával ahhoz, hogy ezt a kényes dolgot bátran rábízassam? Bármennyire ügyes és feltétlenül megbízhatónak tartottam máskülönben, ebben a kérdésben még meg kellett győződnöm ráteremttségéről.

Tudja mit, Miller, hagyjuk a dolgot még néhány napig függőben, a hóréteg még egy sem elég vastag, olvadás is jöhet közbe és akkor hiábavaló munkát végeztünk.
 Miller eltávozott. Rajtam valami különös érzés volt erőt, midőn megegyeszer jól átgondoltam, vajjon tanácsos lesz-e Miller kezébe adni a mérget. Szinte rosszul kezdtem magam érezni, mikor arra gondoltam, hogy milyen rettenetes következményei lehetnek az elővigyázatatlanságnak. Egész éjjel ez motoszkált a fejembe és e gondolat még mánap is annyira üldözött, hogy végleg elhatároztam magam arra,

hogy nem adok mérget Millernek. Ha tényleg szükséges lesz a mérgezés, inkább magam csinálom meg.
 Délután körutat tettem a pagonyban. Bizony szomorodott szívvel tapasztaltam, hogy mennyire igaz volt Millernek. A fázánosban imitt-amott széjjeltépett tyúk-ok tollmaradványait találtuk és a szürkés tollesomók közé egy-egy kakasnak fényes tollai is közbevegyültek. A frissen esett havon ott láttuk a vörös kabátos tolvaj lábnyomat, amint keresztül-kasul kalandozta féltve őrzött fázánosunkat. Az apró, egy vonalban elhelyezkedő jellegzetes lábnyomok azt is elárulták, hogy itt nem egy, véletlenül ide tévedt rablóval van dolgunk, hanem egy rablóhadjáratra szervekedett társasággal.

Miller egész uton leste elhatározásomat. A tapasztaltak után egész természetesen tartotta, hogy nekem is az lesz a nézetem, hogy itt mással, mint mérgezéssel nem lehet célzani. Olyan helyzetbe jutottam, hogy be kellett adnom derekamra. Egyrészt évek hosszú során át nagy fáradsággal és költséggel telepitett fázánálománnyunk sorsa, másrészt Miller továbbmunkakedve érdekében hozzájárultam a tervezett mérgezéshez.
 Millert azonban előbb próbára akartam tenni és ezért a falusi gyógyszerésznél a strychninhez külsőben hasonló port készíttettem és ebből adtam neki egy üveggel. Természetesen volt rá gondom, hogy Millert megegyeszer kelően kioktassam a méreggel való bánásmódrára és ismételtlen a lélére kötöttem, hogy vigyázzon, legyen óvatoss, mert a felelősség most már a kettőnké és ha valami baj támadna, en-gem is elővesznek érte.

Miller mindent megígért és boldogan távozott, kabátja belső zsebébe rejtve el az üveget, abban a hiszemben, hogy mérget visz magával, amelyvel, ha akarná, akár az egész falu népét a másvilágra tudná küldeni.

Nemsokára a vacsorához hívtak és így nem kellett sokáig tórnódom a dolgon. Még jóformán le sem ültem az asztalhoz, amikor ajtócsapkodást, majd iszonyú jajgatást hallok. egyszerre holtápadtam Miller tántorog be a szobába, majd hogy össze nem esik.

— Mi az Miller, az Istenért, mi történt? — kérdem a krétafehér arcu embertől. — Egyetlen értelmes szót sem juttok ki a száján, csak motyog valamit, amiből annyit tudok kivenni... a mérég... az asztalon... kis lányom... meghal. Ódaugrom hozzája és erőlyesen megrázom a roskadozó embert.
 — Beszéljen hát, mi történt? — kérdem most már ordítva és ereimbe megfagy a vér, arra a gondolatra, hogy ha mérget adtam volna a kezébe, most már bizonyára bekövetkezett volna a katasztrófa.
 Miller nagynehezen magához tért és inkább hadarva, mint beszélve így szól:
 — A méreggel az asztalnál dolgoztam és már négy-öt tőpörtüny gombócot megtöltöttem, miatt kis leányom a földön játszódott. Egyszerre kopogást hallok a külső ajtón, a feleségem jött haza a faluból. Kimegyek ajtót nyitni és csak egy pillanatig voltam távol a mérégtől, de ez a rövid idő is elegendő volt arra, hogy három éves kis leányom felkapaszkodjon a székre és egy méreggel töltött gombócot megegyen.
 Tovább nem tudott beszélni, mert összeesett; úgy kellett felloccsolni. Tágra nyitott szemekkel nézett reám, mintha tölem várna segítséget.
 — Hol van a gyermek? — rivaltam rá. — Az asszony az orvoshoz vitte, én meg ide jöttem, — feleli hebegetve.
 — Lásza Miller, figyelmeztettem magát, hogy vigyázzon, de most persze már hiábavaló a beszéd. Szaladjunk át mi is az orvoshoz, talán még jókor jött a segítség.

Ugy huzdoltam magammal a düledező embert, karongfogva vittem át a főútezen, amelyet nagy pelyhekben hulló hó takart. A rendőrszobájában nagy meglepetés érte Millert. A kis leány ott játszott a szőnyegen egy fehér angora macskával, míg a felesége ájultan fekiúdt a kereveten, a doktor meg a szobalánya fázadoztak a felélesztésén. Amikor Miller meglátta a kis lányát, mint egy tigris ugrott oda hozzá, karjaiba kapta a gyereket és úgy szoritotta magához, mintha meg akarta fojtani. Nagynehezen az asszony is magához tért. Most már ketten akarták egyszerre hordozni a gyereket, majd, hogy össze nem kaptak rajta. A szegény kis lány, akinek persze mi baja sem lett az ártatlan portól, sehogys sem tudta megérteni, hogy miért szeretik őt most annyira, amikor tőpörtüny gombócot esent az asztalról, amiért legalább is jó verést érdemelne.

Meg az orvos az ablakmelyébe...
Az ablakmelyébe...
Az ablakmelyébe...

Őszi este...

Írta: Kiss Arnold.

Képz az erdőn halkán hull a falevél...
Képz az erdőn halkán hull a falevél...
Képz az erdőn halkán hull a falevél...

Mellő suhan temetői csapatban...
Mellő suhan temetői csapatban...
Mellő suhan temetői csapatban...

Alkony borul az én fájós szívemre...
Alkony borul az én fájós szívemre...
Alkony borul az én fájós szívemre...

Angolok rólunk.

Szerkesztőnknek tisztelegő...
Szerkesztőnknek tisztelegő...
Szerkesztőnknek tisztelegő...

101.) Sir John Bowring: Translations...
101.) Sir John Bowring: Translations...
101.) Sir John Bowring: Translations...

Hamisítható ével az Anthologia...
Hamisítható ével az Anthologia...
Hamisítható ével az Anthologia...

102.) An oldo ebod. The Cheap Dinner...
102.) An oldo ebod. The Cheap Dinner...
102.) An oldo ebod. The Cheap Dinner...

Első fordításai kísérletei a később...
Első fordításai kísérletei a később...
Első fordításai kísérletei a később...

103.) Hungarian Poems and Fables...
103.) Hungarian Poems and Fables...
103.) Hungarian Poems and Fables...

Butler első fordításai oly nagy kedvel...
Butler első fordításai oly nagy kedvel...
Butler első fordításai oly nagy kedvel...

Butler első fordításai oly nagy kedvel...
Butler első fordításai oly nagy kedvel...
Butler első fordításai oly nagy kedvel...

kötet tartalma: Vörösmarty négy köl...
kötet tartalma: Vörösmarty négy köl...
kötet tartalma: Vörösmarty négy köl...

"In steadfast duty to thy land...
In steadfast duty to thy land...
In steadfast duty to thy land...

Where else, throughout the World's...
Where else, throughout the World's...
Where else, throughout the World's...

Thou here must live and die...
Thou here must live and die...
Thou here must live and die...

104.) The Legend of the Wondrous...
104.) The Legend of the Wondrous...
104.) The Legend of the Wondrous...

Here upon the hill-top seated...
Here upon the hill-top seated...
Here upon the hill-top seated...

105.) Gems from Petöfi and other...
105.) Gems from Petöfi and other...
105.) Gems from Petöfi and other...

Mikor a nap süt az égen...
Mikor a nap süt az égen...
Mikor a nap süt az égen...

106.) Magyar Songs. Selections from...
106.) Magyar Songs. Selections from...
106.) Magyar Songs. Selections from...

107.) Magyar Poetry. Selections from...
107.) Magyar Poetry. Selections from...
107.) Magyar Poetry. Selections from...

108.) Magyar Poetry. (Czimlap, mint...
108.) Magyar Poetry. (Czimlap, mint...
108.) Magyar Poetry. (Czimlap, mint...

109.) The Legend of the Wondrous...
109.) The Legend of the Wondrous...
109.) The Legend of the Wondrous...

110.) Folk Songs, translated from the...
110.) Folk Songs, translated from the...
110.) Folk Songs, translated from the...

111.) Selection from the Poems of...
111.) Selection from the Poems of...
111.) Selection from the Poems of...

112.) Alexander Petöfi, Poet of Hun...
112.) Alexander Petöfi, Poet of Hun...
112.) Alexander Petöfi, Poet of Hun...

dítás, ezen negyedik kiadásban több...
dítás, ezen negyedik kiadásban több...
dítás, ezen negyedik kiadásban több...

109.) The Legend of the Wondrous...
109.) The Legend of the Wondrous...
109.) The Legend of the Wondrous...

A fordítást megelőzi egy 10 oldalra...
A fordítást megelőzi egy 10 oldalra...
A fordítást megelőzi egy 10 oldalra...

110.) Folk Songs, translated from the...
110.) Folk Songs, translated from the...
110.) Folk Songs, translated from the...

A már előbb említett kolozsvári "Ös...
A már előbb említett kolozsvári "Ös...
A már előbb említett kolozsvári "Ös..."

111.) Selection from the Poems of...
111.) Selection from the Poems of...
111.) Selection from the Poems of...

112.) Alexander Petöfi, Poet of Hun...
112.) Alexander Petöfi, Poet of Hun...
112.) Alexander Petöfi, Poet of Hun...

E jeles kis tanulmány szerzője a buda...
E jeles kis tanulmány szerzője a buda...
E jeles kis tanulmány szerzője a buda...

113.) Magyar Poetry. Selections from...
113.) Magyar Poetry. Selections from...
113.) Magyar Poetry. Selections from...

114.) Magyar Poetry. Selections from...
114.) Magyar Poetry. Selections from...
114.) Magyar Poetry. Selections from...

115.) Magyar Poetry. Selections from...
115.) Magyar Poetry. Selections from...
115.) Magyar Poetry. Selections from...

116.) Magyar Poetry. Selections from...
116.) Magyar Poetry. Selections from...
116.) Magyar Poetry. Selections from...

117.) Magyar Poetry. Selections from...
117.) Magyar Poetry. Selections from...
117.) Magyar Poetry. Selections from...

118.) Magyar Poetry. Selections from...
118.) Magyar Poetry. Selections from...
118.) Magyar Poetry. Selections from...

119.) Magyar Poetry. Selections from...
119.) Magyar Poetry. Selections from...
119.) Magyar Poetry. Selections from...

120.) Magyar Poetry. Selections from...
120.) Magyar Poetry. Selections from...
120.) Magyar Poetry. Selections from...

121.) Magyar Poetry. Selections from...
121.) Magyar Poetry. Selections from...
121.) Magyar Poetry. Selections from...

122.) Magyar Poetry. Selections from...
122.) Magyar Poetry. Selections from...
122.) Magyar Poetry. Selections from...

123.) Magyar Poetry. Selections from...
123.) Magyar Poetry. Selections from...
123.) Magyar Poetry. Selections from...

124.) Magyar Poetry. Selections from...
124.) Magyar Poetry. Selections from...
124.) Magyar Poetry. Selections from...

125.) Magyar Poetry. Selections from...
125.) Magyar Poetry. Selections from...
125.) Magyar Poetry. Selections from...

Fagyos pillantást vettem reá...
Fagyos pillantást vettem reá...
Fagyos pillantást vettem reá...

Elmondta a trüsz és Daniel közt folyt...
Elmondta a trüsz és Daniel közt folyt...
Elmondta a trüsz és Daniel közt folyt...

Nem értem Dalton álláspontját...
Nem értem Dalton álláspontját...
Nem értem Dalton álláspontját...

Hallgasson ide...
Hallgasson ide...
Hallgasson ide...

Meghíztem...
Meghíztem...
Meghíztem...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Meggették...
Meggették...
Meggették...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

Uraim...
Uraim...
Uraim...

melyekre leghamarabb volt szükség...
melyekre leghamarabb volt szükség...
melyekre leghamarabb volt szükség...

Kissé magam is meg voltam rendülve...
Kissé magam is meg voltam rendülve...
Kissé magam is meg voltam rendülve...

Most ostoroznom kell az öszezakúv...
Most ostoroznom kell az öszezakúv...
Most ostoroznom kell az öszezakúv...

Őröndtem...
Őröndtem...
Őröndtem...

Már teljesen az elbukott emberek...
Már teljesen az elbukott emberek...
Már teljesen az elbukott emberek...

De most magamat is meglepett...
De most magamat is meglepett...
De most magamat is meglepett...

John Dalton helyzetébe...
John Dalton helyzetébe...
John Dalton helyzetébe...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

Péns nem minden...
Péns nem minden...
Péns nem minden...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

EL A SEMMISÉGBE.

Regény az amerikai posztóáru...
Regény az amerikai posztóáru...
Regény az amerikai posztóáru...

A "Bevándorló" számára angolból...
A "Bevándorló" számára angolból...
A "Bevándorló" számára angolból...

(Folytatás.)

Mr. Pollock...
Mr. Pollock...
Mr. Pollock...

Bármily történetet költsenek is...
Bármily történetet költsenek is...
Bármily történetet költsenek is...

Mr. Fernald...
Mr. Fernald...
Mr. Fernald...

Pár szót sugott az igazgató fülébe...
Pár szót sugott az igazgató fülébe...
Pár szót sugott az igazgató fülébe...

Daniel iránt ugyan nem so...
Daniel iránt ugyan nem so...
Daniel iránt ugyan nem so...

Nem értem azt a dolgot...
Nem értem azt a dolgot...
Nem értem azt a dolgot...

Mi ezébből?...
Mi ezébből?...
Mi ezébből...

VILÁGOSSÁGOT LÁTOK

Tagadhatlanul igen megváltozott...
Tagadhatlanul igen megváltozott...
Tagadhatlanul igen megváltozott...

Már teljesen az elbukott emberek...
Már teljesen az elbukott emberek...
Már teljesen az elbukott emberek...

De most magamat is meglepett...
De most magamat is meglepett...
De most magamat is meglepett...

John Dalton helyzetébe...
John Dalton helyzetébe...
John Dalton helyzetébe...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

Péns nem minden...
Péns nem minden...
Péns nem minden...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...
John Dalton felhagyott a további...

375

CC

1856